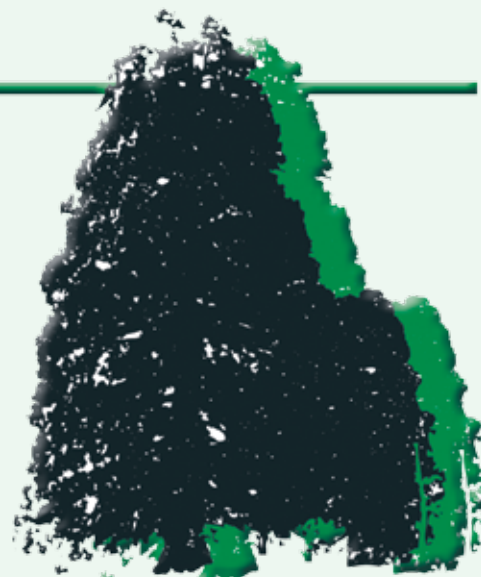
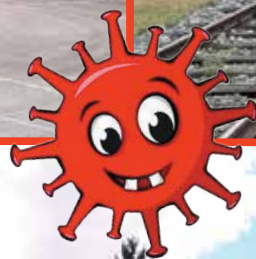

ŠUM SEKVOJ

MAJ, veliki traven / 2020

GLASILO KRAJEVNE SKUPNOSTI BIRČNA VAS

Zaprte cerkve, **ustavljen** javni prevoz, **prazne** šole in igrala ...
... a **Šum sekvoj** ostaja **z vami**.

Sekvojin venec

Svet se je za nekaj časa postavil na glavo, se zasukal, obrnil, nas tresel in upam, da tudi malo pretresel. Stvari, ki so bile svoj čas samoumevne, nenadoma več niso bile. Morda smo zdaj še bolj okusili, kako dobro je, da živimo tukaj, v bližnji ali ne tako bližnji okolici naše sekvoje, da imamo pred vrati gozd, da se lahko prosto gibamo brez večjih skrbi, da bi prekršili kak ukrep.

Morda na to nismo nikoli pomislili, ampak v tem obdobju še posebej pišemo zgodovino. Zato smo se odločili, da čeprav nas podoba tega rdečega venca (corona po latinsko pomeni krona oz. venec), imenovanega koronavirus, spremlja na vseh medijskih ovinkih, naj se ugnezdijo še na naslovnico našega glasila. Upam, da bo prišel čas, ko bomo na to obdobje pogledali kot na del zgodovine, ki je bil in se je že zaključil.

Ko bodo čez nekaj let prenavljali zgodovinske učbenike, bodo zgodovinarji najbrž napisali: »Leta 2020 je Evropa postala žarišče novega koronavirusa. Voditelji držav so sprejemali ukrepe za zajezitev. Šole in vrtci so se zaprli. Učenci so se izobraževali na daljavo s pomočjo digitalne tehnologije. Zaprte so bile cerkve, muzeji, knjižnice, veliko število trgovin, nekatera podjetja. Javni prevoz je bil ustavljen. Ljudje se niso smeli obiskovati med seboj. V trgovinah so bile kolone, police so bile na nekaterih mestih prazne.«

Vse to je seveda presneto res!

Morda pa se bo našel kak človek, ki na svet gleda s svetlejšimi očali. In bo pripisal: »Življenje se je umirilo. Ljudje, ki niso bili neposredno vpeti v boj proti virusu, so malo izpregli, kar je bilo nujno. Mnogi starši so ostali doma. Otroci so pogrešali druženje, a bili sproščeni, ker se niso obremenjevali z mislijo, kako bo v šoli. Skupaj z družino so se igrali razne igre, gledali filme in pekli pecivo. Ljudje smo postali bolj solidarni. Ugotovili smo, da nam v trgovino ni treba takoj, ko zmanjka kozarček kisle smetane. Spoznavali smo koticke lastne občine, za katere nismo vedeli, da obstajajo. Po beneških kanalih so zaplavale ribe in zrak je postal manj onesnažen. Z eno besedo: vsaj malo smo odvrgli navlako, ki smo si jo nabrali.«

Najbrž je marsikdo tu že nehal brati, ker ni povsod tako. Pa vendar je vse odvisno od tega, ali bomo zgodovino napisali zgolj z dejstvi, ki zvenijo precej strašljivo, ali pa jo bomo napolnili z lepimi spomini na te čudne, nenavadne, težke, pa vendarle tudi obdarjene čase.

Šum sekvoj je tu, čeprav ga morda v teh razmerah marsikdo ni pričakoval. Hvala vsem zagretim članom uredniškega odbora, ki so res zavihali rokave in našli različne poti, kako se dokopati do kakšnega intervjuja ali drugega prispevka, in vsem, ki ste sodelovali in pripomogli k novi številki. Prijetno branje.

Karmen Jenič

Drage krajanke in krajani Krajevne skupnosti Birčna vas,

7. aprila je Novo mesto praznovalo 655. rojstni dan. Občinski praznik smo praznovali v zahtevnem obdobju, pa vendar z razvojno usmerjenostjo in delavno.

Ravno v tistem času je bil namreč objavljen zaključek arhitekturnega natečaja za nov športno-bazenski kompleks ob dvorani Olimpijskega centra v Češči vasi. Ob uspešnih naslednjih korakih bomo v naslednjem letu gradili to za Novo mesto in širšo regijo manjkajočo športno infrastrukturo.

V času, ko ponovno odkrivamo pomembne vrednote, se je naša zastavljena pot z vloženim trudom in dobro opravljenim delom za dvig kakovosti življenje v naši občini ponovno poplačala. Na tej poti že šesto leto vztrajamo z jasno usmeritvijo, da je potrebno izkoristiti razvojne priložnosti in jih tudi ustvarjati.

O uspešnosti naših prizadevanj med drugim priča širok nabor zaključenih projektov, nagrada Zlati kamen za razvojno najprodnornejšo občino v Sloveniji, pa tudi ambiciozno zastavljen investicijski cikel, ki ga v naslednjih letih ne mislimo ustavljati. Priložnosti za nadaljnji napredek ne zmanjkuje: poleg že omenjene izgradnje prvega plavalnega bazena pri nas bomo nadaljevali prizadevanja za izboljšanje regionalnih cestnih in kolesarskih povezav, novih kanalizacijskih in vodovodnih projektov, lotevamo pa se tudi zelo konkretnih projektov na področju stanovanjske politike. Še naprej bomo skušali vsakodnevne opravke naših občanov lajšati s pametnim razvojem, ki temelji na trajnostni usmeritvi. Po Jantarnem in Štukljevem letu pa je letošnje leto v znamenju obeleževanja 100. obletnice kulturno-umetniškega gibanja Novomeška pomlad, s katerim so naši znameniti ustvarjalci Anton Podbevšek, Miran Jarc in Božidar Jakac prav v Novem mestu zanetili narodno zavest Slovencev. V sklopu praznovanja obletnice umetniškega dogodka, ki je pred 100 leti prepihal tedanjo deželno

umetnost in presešel njene okvire, se bo zvrstila vrsta prireditev različnih novomeških zavodov in ustanov, osrednja slovesnost pa bo septembra. Že zdaj toplo vabljeni, da skupaj s ponosom obeležimo ta pomemben kulturni mejnik, ki je ponovno pokazal, kako veliko zgodbo zna pisati Novo mesto.

Posebej ponosen sem tudi na sodelovanje s krajevnimi skupnostmi, ki se je v zadnjih letih občutno okrepilo. Z veseljem vsako leto povečujemo proračunsko postavko za projekte, ki jih izvajamo v sodelovanju z vami. Verjamemo namreč, da je opolnomočenje krajanov v ožjih skupnostih prava pot. Omogoča namreč, da sami opredelite prioritete projekte. V vaši krajevni skupnosti bo v naslednjih mesecih v ospredju izboljšanje prometne infrastrukture. Avtobusno postajališče v Birčni vasi je že v izgradnji, sledi tudi ureditev državne ceste z novim pločnikom in javno razsvetlavo med podvozom pod železniško progo in podružnično osnovno šolo. Nadaljujemo tudi z rekonstrukcijo ceste skozi naselje Šmihel na odseku med Šukljetovo ulico in odcepom za Regrške Košenice, kar vam bo prineslo urejeno in varnejšo povezavo z mestom. Na občini tako sledimo usmeritvi urejanja infrastrukture v okoliških vaških središčih. Urejenega, predvsem pa prometno varnega vaškega središča so se konec lanskega leta tako že razveselili krajani Brusnic in Gabrja, na Uršnih selih pa poteka prenova tamkajšnjega združnega doma. Po energetskih sanacijah obstoječih šol in novem vrtcu v Bršljinu naj bi predvidoma letos začeli graditi večji prizidek k OŠ Otočec, ki bo obsegal šest novih šolskih učilnic in tri vrtčevske igralnice.

655 let po ustanovitvi mesta naj nas črpanje iz zakladnice presežkov naše bogate zgodovine navdahne za oblikovanje skupne prihodnosti. Verjamem, da bomo z zglednim sodelovanjem nadaljevali tudi v prihodnje. Želim vam, da še naprej z vašo aktivno vlogo in odgovornostjo osmišljate naša skupna prizadevanja za uspešno novomeško zgodbo.

Gregor Macedoni,
župan Mestne občine Novo mesto

Dogajanje v naši ks v obdobju od junija 2019 do maja 2020

Kam le čas beži ...? Tako se sprašuje neka pesem. Evo, pa je že leto naokoli in na tem mestu si lahko preberete, kaj se je dogajalo v naši okolici v povezavi z delovanjem Sveta krajevne skupnosti Birčna vas.

V naših prizadevanjih je še vedno dobrobit krajanov in s tem povezanih aktivnosti v okviru naših možnosti, pristojnosti in vedenja.

Pa pojdimo k stvari.

V okviru razpisa Mestne občine Novo mesto (v nadaljevanju MO NM) za sofinanciranje projektov krajevnih skupnosti (v nadaljevanju KS) smo uspešno sodelovali s projektom za ureditev najbolj uničenega **dela ceste na Rakovniku**, ocenjenega na nekaj več kot 20.000 €, ter dela **asfaltne in makadamske ceste v Stranski vasi – Petelinec** v znesku cca 20.000 €. KS je prispevala 30 %, MO pa 70 %.

Kot vsi vemo, je bila cesta na Rakovniku v zelo slabem stanju, del ceste nad potokom Vejar drsi in je nevarno, da zdrsne po bregu v potok. Po tej cesti vozi tudi šolski avtobus. V okviru tega

projekta je bilo opravljeno najnujnejše zaradi zagotovitve varnosti prometa v naselju Rakovnik.

MO NM je v letu 2019 objavila razpis za sofinanciranje opremljanja igrišč, na katerem smo uspešno sodelovali. V tem projektu smo **s klopmi in koši za smeti opremili igrišča z igrali** na Lakovnicah, v Stranski vasi, v Birčni vasi, v Velikem Podljudnu in v Malem Podljudnu. V Birčni vasi smo poleg klopi tudi s primernim peskom uredili podlago pri igralih in zunanjih fitnes napravah.

Naša večletna prizadevanja pa potekajo tudi za **ureditev avtobusne postaje v centru Birčne vasi** in rekonstrukcijo ceste od podvoza pod železnico do šole v Birčni vasi. Kot vse kaže, bo avtobusna postaja z urejenim ekološkim otokom zgrajena v letošnjem letu.

V okviru rekonstrukcije ceste je predvidena tudi ureditev mirujočega prometa pri šoli in s tem tudi ureditev zunanosti šole, kar bo pripomoglo k večji varnosti. Glede tega smo večkrat pisno opozarjali pristojne za vzdrževanje državne ceste. Obljubljeno je, da bodo povečali varnost prometa v letošnjem letu.

Iz nam neznanih razlogov se **realizacija celotnega projekta rekonstrukcije ceste**, ki je v pristojnosti Ministrstva za infrastrukturo RS in MO Novo mesto, odmika v prihodnost, čeprav je bilo v preteklosti prikazano drugače. Na nevarno cesto skozi Birčno vas nas opozarjajo tudi vozniki, ki vozijo po tej cesti od drugod, naj že nekaj naredimo na tem. Kar je v naši moči, si bomo prizadevali za ureditev tega problema tudi v bodoče.

Življenje poteka tudi z drugimi aktivnostmi

Za čisto okolje skrbimo v sodelovanju s Komunalno Novo mesto. S pristojnimi smo sodelovali pri urejanju postavkov za kontejnerje, pobiranje smeti, opozarjanje na odlaganja odpadkov na železniški postaji. Ugotavljamo, da marsikdo ne zna ali noče ločevati odpadkov. Da ne bomo v dilemi, kam kakšen odpadki sodi, smo v jeseni razdelili letake o ločevanju odpadkov, ki jih je natisnila Komunala.

V lanskem letu smo, kot je že tradicionalno, poskrbeli za druženje krajanov. V mesecu marcu smo pripravili **prireditev ob dnevu žena in materinskem dnevu**. Večer so nam polepšali otroci podružnične šole, nasmejala pa nas je tudi gledališka amaterska skupina iz Prečne.

Zadnjo soboto v maju smo se udeležili **tradicionalnega pohoda**. Na izhodišču na Ruperč Vrhu je vsak udeleženec prejel varnostni brezrokavnik. Če vključimo malo črnega humorja, je to delni nadomestek za varno hojo ob javnih cestah. Pot je vodila z Ruperč Vrha skozi Birčno vas do Padeža.

Glede na veliko zanimanje krajanov smo se v začetku septembra podali z dvema avtobusoma **spoznavat zasavski in koroški del Slovenije**.

Iz našega okolja je bila v začetku leta 2019 izbrana Kmetica leta 2018. Sodelovali smo pri aktivnostih, ki so potekale v okviru tega.

Že v začetku delovanja smo si zadali, da bomo kot do sedaj **sodelovali z aktivnimi društvi, PGD-ji in organizacijami v KS**. Dogovorili smo se za sodelovanje in ga tudi uresničili, saj to pripomore k pestrejšemu življenju naših krajev.

>> V letu 2019 so v KS Drska potekale **igre krajevnih skupnosti**, ki smo se jih udeležili z največ tekmovalci in na koncu dosegli odlično tretje mesto.

Tudi lani smo sodelovali pri **prireditvi za otroke ob obisku dedka Mraza**, v mesecu decembru pa smo omogočili predavanja splošne bolnice Novo mesto o sladkorni bolezni in težavah z vidom.

Tudi v preteklem obdobju smo **obiskovali krajanke**, ki so praznovali 90, in tiste, ki so našteji 80 let.

Moramo omeniti, da dobro **sodelujemo s Policijsko upravo NM** in rajonskim policistom.

Seveda pa ne smemo pozabiti **izdaje časopisa**, v katerem se trudimo prikazati enoletni utrip naših krajev. Kot je že znano, lahko **vse do sedaj izdane izvide pregledujete na spletni strani KS Birčna vas**, ki je prikazana v okviru strani Mestne občine Novo mesto.

Konec leta 2019 je MO zgradila del kanalizacijskega omrežja v naselju Jama in povečala moč elektrike za delovanje čistilne naprave v Vejarju. Ob tem je investitor – MO Novo mesto – tudi z aktivnim sodelovanjem nekaterih članov sveta KS obnovil cesto skozi vas.

Ob tej priložnosti vas seznanjamo, da je MO pripravila področja aglomeracij, kar bo vodilo za načrtovanje urejanja in čiščenja odpadnih voda.

Seveda pa že veste, da smo končno dobili zapornice na koncu Birčne vasi, kjer cesta prečka železniško progo.

Zdaj pa se še ozrimo v prihodnost

še vedno bo med najbolj potrebnimi aktivnostmi prizadevanje za izvedbo rekonstrukcije ceste od podvoza do šole in s tem tudi avtobusnega postajališča na železniški postaji.

Ugotavljamo in vemo, da je veliko poti in cest v naši KS uničenih zaradi prevelike prometne obremenitve, kar pa ob izgradnji ni bilo predvideno. Trudimo se, da bi vsaj delno izboljšali stanje, vendar se vedno ustavi pri denarju.

MO je tudi letos v letu 2020 pripravila razpis za sofinanciranje projektov krajevnih skupnosti. Prijavili smo dva projekta v okviru razpoložljivih sredstev. Tako bomo uredili **odvodnjavanje na delu makadamske poti v Birčni vasi** in **razsvetlavo v naselju Jama**.

Za naprej smo kot najbolj nujna dela predvideli izgradnjo **javne razsvetljave skozi Birčno vas** ob državni cesti, ureditev dela uničene **ceste med Gorenjim Mraševim in Velikim Podljubnom**, asfaltiranje makadamske **ceste na Jami**, preplastitev **dela ceste na Ušivcu**. Za vsa ta dela smo pridobili projektantske ocene del, s čimer smo seznanili pristojne na MO Novo mesto. Ta dela naj bi prišla na vrsto v prihodnjih letih, in sicer do leta 2022.

Kot je bilo že predhodno omenjeno, je v prvi polovici letošnjega leta predviden pričetek izgradnje avtobusne postaje v centru Birčne vasi. Dela naj bi bila opravljena predvidoma do poletja.

Načrtujemo tudi ostale že do sedaj utečene aktivnosti:

- prireditve ob dnevu žena in materinskem dnevu,
- tradicionalni pohod, zadnjo soboto v maju 2020,
- sodelovanje z Varnostni sosvetom, policijo,
- izdaja časopisa Šum sekvoj,
- športne igre KS v MO NM – zagotovili bomo udeležbo,
- sodelovanje s pristojnimi službami – Komunala, MO.

Naj na tem mestu omenimo, da so se pričela dela v povezavi izgradnje javne **kanalizacije na Vrhu pri Ljubnu**.

V tem zapisu ste lahko v strnjeni obliki prebrali, s čim se ukvarjamo člani Sveta krajevnih skupnosti Birčna vas. O večjem delu aktivnosti se dogovarjamo na sejah sveta in seveda tudi preko aktualnih medijev.

Ob tej priložnosti vabljeni krajanke k aktivnemu delovanju, da s svojimi idejami in dejanji pripomorete k boljšemu življenju in okolju.

So stvari, na katere lahko vplivamo, še več jih je, na katere nimamo vpliva. Še vedno verjamem v poštenje.

Majda Meštrić, predsednica Sveta KS Birčna vas

Vlak ne piska več

Kar ne moremo verjeti svojim očem, da so končno tudi na Križiščih, to je na koncu Birčne vasi, kjer cesta prečka dolensko železniško progo, postavili zapornice.

Za to gre največja zahvala Franciju Klobučarju, ki si je zelo prizadeval, da so Slovenske železnice postavile varovalne naprave in smo mu vsi, ki se tu vozimo, zelo hvaležni.

Seveda ne smemo pozabiti, da je investitor nadgradnje nivojskega prehoda železniške proge preko ceste, kot je uradni naziv projekta, Ministrstvo za infrastrukturo v sodelovanju s Sloven-

skimi železnicami – Infrastruktura d. o. o. Ob vsaki spremembi na dan pridejo spomini. Spominjali se bomo piskov vlaka, ki je v več kot 100 letih, odkar vozi po tej progi, vsakokrat pred prehodom čez cesto zapiskal kot opozorilo, da prihaja. Včasih je bilo po tej cesti malo prometa, zadnja leta pa se promet samo še povečuje, kar je povečalo možnost nesreč. Kar nekaj se jih je v zgodovini na tem križišču tudi zgodilo. Ta cesta predstavlja glavno prometno povezavo Novega mesta z Belo krajino in je zelo prometno obremenjena. Po njej vozijo šolski avtobusi, ogromno tovornjakov z lesom, odpadnim materialom na deponije in ostalim, da ne omenjamo dnevnega tranzita v službe ...

Od četrta, 6. februarja 2020, pa namesto piska vlaka sodobna signalizacija skrbi za varnost na tem mestu. Za nekoga je morda to malenkost, a za nas, na jugu Slovenije, je to pomemben dogodek.

Majda Meštrić

Foto: Bogdan Mali

Končno kanalizacija Jama (1. del)

Kočno smo dočakali začetek dolgo načrtovanega projekta, imenovanega Kanalizacija Jama, ki se je kljub obetavnemu začetku zavlekel v pozno jesen leta Gospodovega 2019.

Pa vendarle smo ob kanalizaciji ter hkratni ureditvi priključkov za napeljavo optičnega kabla pridobili tudi celotno prenovo ceste, za kar smo še posebej hvaležni. Ob tej priložnosti bi se rad zahvalil vsem občinskim funkcionarjem, gradbincem podjetij CGP, Malkom ter njihovim podizvajalcem za ves trud, potrpežljivost ter kvalitetno izvedbo del. Ker pa za vsakim dobrim delom stoji tudi božja roka,

gre zahvala našemu pastoralnemu asistentu Maticu Vidicu, ki je celoten projekt ter odprtje ceste tudi »požegnal«. Glede na dokončanje del, ki bodo opravljena v letu 2020, se že veselimo drugega dela projekta kanalizacije Jama, načrtovanega za leto 2021, kjer bodo na kanalizacijo priključeni še preostali vaščani Jame ter vaščani Gorenjih in Dolenjih Lakovnic.

Andrej Kastelic, vaščan Jame in predstavnik v KS Birčna vas

Začetek gradnje avtobusnega postajališča v Birčni vasi

V središču vasi Birčna vas, pri »vaški šterni«, so pričeli z gradnjo avtobusnega postajališča. Postajališče bo zgrajeno izven ceste in omogočilo tudi krožno vožnjo avtobusov.

Te dni so izvajalci pričeli z izgradnjo novega avtobusnega postajališča v središču Birčne vasi. Sedanje postajališče je v bližini gostilne Žagar na cesti, kjer je kratek odsek ravnega cestišča, ki pa je za obvoz stoječega avtobusa nepregledno in nevarno. Zato so se odločili za krožno postajališče izven ceste na zemljišču v lasti naše občine, ki projekt tudi sofinancira. S tem bo odpravljena nevarna točka z regionalne ceste, zagotovljeno varno ustavljanje avtobusa, čakanje, vstopanje in izstopanje vanj in tudi polepšano središče vasi Birčna vas.

Žal bosta nekdanja mlekarna in gasilska orodjarna odstranjeni, upajmo pa, da bo nekdanja »vaška šterna« ohranjena kot opomnik starih časov – kot podoba javnega objekta oskrbe krajanov z vodo v svojem izgledu in s pojasnjevalno tablo.

Bogdan Mali

Potepanje po koroški

Zadnja sobota v mesecu avgustu 2019 je bila za našo krajevno skupnost praznična.

Morda je izlet za koga obrobna stvar, vendar sem prepričana, da je tudi druženje in krepitev medsebojnih stikov krajanov naše poslanstvo, zato se bomo še naprej prizadevali tudi v tej smeri.

Kar dva avtobusa se nas je nabralo in odpeljali smo se spoznavat zasavski in koroški del Slovenije v spremstvu vodičev Vinka in Janka.

Vodiča sta nam med vožnjo pripovedovala zanimivosti o krajih, ki so bežali mimo nas v prebujajočem se jutru.

Naredili smo krajši postanek za jutranjo kavo v objemu narave v Rimskih Toplicah.

Kmalu so nas pripeljali v Žalec na kmetijo Podpečan z 250 letno tradicijo pridelave mleka in mlečnih izdelkov. Lastniki so nas sprejeli z dobro voljo in nas popeljali na ogled domačije. Zvedeli smo, da je njihova osnovna dejavnost mlekarnstvo ter pridelovanje različnih vrst sira. To smo lahko preizkusili na degustaciji, na kateri so nam postregli s poltrdimi siri, mladimi siri, raznimi namazi, siri za žar, vloženi sirčki v olju, s sladko skuto in domačim kruhom, kar smo lahko poplaknili z domačim vinom in sokom. V njihovi trgovini smo se opremili še z dobrotami za domov. Skratka, prijetno so nas presenetili. Tu smo lahko spoznali, kaj naredi sloga in ljubezen do domače zemlje. Bravo!

Na poti proti Gortini smo še v Slovenj Gradcu naredili krajši ogled, in ker je bil vroč dan, smo si privoščili malo okrepčila. V enem od lokalov smo naročili jabolčni »špricer« in dobili sok z vinom. No, pa naj še kdo reče, da Dolenjci ljubimo vino ...

Dobro okrepčani smo nadaljevali pot proti Gortini, ob Dravi, kjer nas je pričakalo pravo »flosarsko« doživetje! Na brežini nas je pozdravil »kormoniš« s tradicionalnim flosarskim pozdravom in nas povabil na splav. Tu so nam na šaljiv način predstavili tradicije flosarstva na Dravi, pripravili pravo flosarsko malico ter flosarski krst. V dobrem razpoloženju ob spremljavi harmonike so nas popeljali po reki Dravi, ki se nam je razkrila v vsej svoji lepoti.

Labodi so tiho drseli po vodi in drevesa so se sklanjala nad reko ...

Na travniku ob reki smo si lahko ogledali tudi razstavo starodobnikov s prav zanimivi primerki avtomobilov.

S polnimi želodci in odlično razpoloženi se kar nismo mogli ločiti od zabavnih gostiteljev na splavu.

Vendar program je program in naša pot se je nadaljevala proti Prevaljam in naprej do Šentanela, kjer so nas pričakovali na kmetiji Ploder. Pripravili so nam pravo kulinarčno doživetje. Tudi tu se je čutilo, da so gostitelji z ljubeznijo pripravili bogato pozno kosilo in nas postregli s pristnimi domačimi dobrotami.

Počasi se je začelo mračiti, nas pa je čakala še dolga pot do doma. Tudi od tod smo odšli dobro razpoloženi.

Vsa pohvala velja tudi vodičema, ki sta nam na zanimiv način predstavila pokrajine in kraje, ki smo jih obiskali ali videli iz avtobusa.

Z veseljem v srcu, ob morda na novo spoznanim sosedom ter z lepimi vtisi, ki so nam ponovno potrdili, v kako lepi deželi živimo, smo se vrnili v svoje domove.

Majda Meštrić

Delovna akcija na Vrhu pri Ljubnu

Krajani Vrha pri Ljubnu ponovno ugotavljamo, da se je vedno najbolje nasloniti na lastne moči.

Že dalj časa nas je »mučilo« odvodnjavanje na makadamski poti iz vasi proti gozdu. Odločili smo se za zamenjavo starih cevi na poti do gozdnih parcel, kjer je speljan prehod za površinske vode, ki se v večjih količinah pojavijo po daljših deževnih

obdobjih. Stare zaradi manjšega preseka niso bile več povsem ustrezne, saj je na bližnjih travnikih zastajala voda.

Z delnim financiranjem cevi s strani krajevne skupnosti smo betonske cevi večjega premera vgradili v cesto. Združili smo moči in uspešno rešili problem.

Ob tej priložnosti se zahvaljujemo vsem, ki so pri izvedbi kakorkoli priskočili na pomoč.

Zapis in foto: Ciril Zupančič

Predaja naslova Kmetice leta

V Zagorju ob Savi je bila 16. oktobra 2019, dan za tem, ko se praznuje svetovni dan kmetič, prireditev ob izboru Kmetice leta 2019.

Glavna nit prireditve je bila kmetica in njena vloga v današnji družbi ter razglasitev Kmetice leta 2019. Dogodka so se poleg ministrice dr. Aleksandre Pivec udeležili vidnejši predstavniki kmetijske stroke v Sloveniji.

S svojim obiskom so jih podprli tudi predstavniki Hrvaške, Bosne in Hercegovine ter Srbije. Za veselo razpoloženje so poskrbeli Kresovci iz Novega mesta.

Vsi govorniki so poudarili pomembno vlogo kmetijstva, katerega pomemben steber so dobro izobražene samozavestne in marljive kmetice. Dr. Aleksandra Pivec je poudarila neprecenljivo vlogo žensk za razvoj in ohranjanje našega podeželja, tudi v povezavi s svetovnim dnevom hrane, 16. oktobrom. "Kmečke ženske so pogosto nosilni steber družbenega okolja na kmetijah,

skrbijo za družino in so hkrati s svojim znanjem, delom in podporo ključne pri pridelavi hrane na kmetijah.

Da pa lahko vse to počnejo, morajo imeti stalno na voljo izobraževanja in strokovna usposabljanja, zagotovljen dostop do zemlje, do finančnih storitev in trgov in zagotovljeno dostojno plačilo."

Prireditev je bila pomembna za naše oko-

lje, saj je Marica Jakše, Kmetica leta 2018, predala »štafeto« novo izbrani Kmetici leta 2019, Marjeti Ročnik s Koroške. Mari si je s svojim pozitivnim pristopom, delavnostjo in promocijo kmetič zaslužila globok poklon ob izteku obdobja, ki ga ji je prinesel častni naslov.

Majda Meštrić

Tradicionalni 14. pohod po KS Birčna vas

Zadnja sobota v maju je rezervirana za pohod po krajevni skupnosti Birčna vas, še vedno z osnovnim namenom druženja krajanov ob prazniku in spoznavanja lepih koticov, ki jih je veliko v našem okolju.

Ob 13. uri smo se zbrali na Ruperč Vrhu. Bogdan nam je z glasbo in zastavo pričaral slovesno vzdušje. Vsak pohodnik je dobil vodo in varnostni telovnik. Z zastavonošo na čelu kolone smo se podali proti Stranski vasi in ob potoku Vejar po gozdu proti Birčni vasi. Nad nami so se pričeli zbirati nevihtni oblaki, a dobra volja nas je vodila naprej.

Milan nas je vodil po urejeni poti čez potok Vejar mimo izvira proti igrišču v Birčni vasi. Kar nekaj pohodnikov je prvič videlo novo pešpot in igrišče z igrali in zunanjimi fitnes napravami. Tudi ogled igrišča je bil namen načrtovane trase pohoda.

Pričakale so nas dobro obložene mize z dobrotami, ki so jih ustvarile pridne roke prostovoljk iz Birčne vasi in okolice. Tudi žejni nismo bili. Postanek se nam je vsem prilegel, a zopet so se pričeli nevarno bližati temni oblaki, ki so nas kmalu pregnali. Kljub močnemu dežju smo se podali naprej proti cilju, do lovske kočice v Padežu.

Ob prihodu v Padež je dež že ponehal in pričakali so nas plesalci folklorne skupine Kres. Razveselili so nas, pa tudi po dobrem golažu je zadišalo. Ob klepetu in dobrem razpoloženju smo preživeli še eno lepo popoldne.

Otroci so uživali v raznih igrah, streljali z lokom, žogo ...

Majda Meštrić
Foto: Bogdan Mali

Olimpijada krajevnih skupnosti, 18. maj 2019

»Super, ekipo za pikado s Stanetom na čelu že imamo. Pa ja ne bomo imeli samo ene ekipe na olimpijadi?« sem se nemirno spraševal sam pri sebi.

Majda me je namreč zadolžila za organizacijo udeležbe na 2. Olimpijadi krajevnih skupnosti in naročila, naj zberemo še kakšno ekipo.

Kje bom pa dobil ljudi in kako bo vse skupaj potekalo? To je bila še vedno moja zaskrbljujoča neznanka. Hvala bogu, da imam te »nore« Jamnčane, ki so bili seveda vsi takoj za in počasi so se začele sestavljati prve ekipe.

Dobili smo se pri Nejkcu, kjer smo ob dobri hrani in pijači nadaljevali z reprezentančnim izborom pozno v noč in ga zaključili z vajami streljanja z zračno puško.

Seveda je moja malenkost potem dobila voljo in talent ter v zadnjih tednih prepričala še kar nekaj olimpijcev iz vseh okoliških vasi naše krajevnih skupnosti.

Nabralo se nas je kar 94. Ups, to pa ni bila več tako nedolžna številka in vse skupaj je že postajal rahlo večji logistični zalogaj, po domače rečeno skrb.

Da smo zbrali vse številke za majice, naročili bloke za hrano in pijačo, sestavili vse možne kombinacije naših ekip ter ponovno preverili prisotnost naših olimpijcev, je preteklo še kar nekaj vode ... Vse do zadnjega dne.

Končno je napočil dan D.

V sobotno jutro sem se zbudil rahlo nervozen, brez kakšnega posebnega apetita. V nahrbtnik sem zmetal vse papirje, opremo in seveda športno obvezen »podgurski doping«. Na igrišča sem prišel med prvimi, rezerviral sem mize in zložil vso kramo. V nestrpnem pričakovanju naših olimpijcev sem z organizatorji kar nekajkrat »pofruštka« in si rekel: »Kar bo, pa bo.«

Navkljub navalu naših olimpijcev in kar malce kaotičnem začetnem stanju je vse skupaj lepo steklo in takoj po uvodni predstavitvi smo se razleteli na vse konce in kraje (igrišča, parkirišča in dvorane ŠC, Portoval, Drska, strelišče na Jerebovi, pohodniki pa so odšli svojo pot).

Ready, steady, go! Od tu naprej smo le še športno tekmovali, se imeli več kot odlično in dosegli naslednje rezultate:

- 1. mesto: badminton, ženske, posamezno
- 6. mesto: atletika, ekipno
- 8. mesto: badminton, moški, posamezno

- 8. mesto: balinanje, ekipno
- 3. mesto: kegljanje, ekipno
- 5. mesto: gasilci, ekipno
- 11. mesto: košarka, ekipno
- 5. mesto: mali nogomet, ekipno
- 8. mesto: namizni tenis, moški, posamezno
- 3. mesto: namizni tenis, ženske, posamezno
- 7. mesto: pikado, moški, ekipno
- 2. mesto: odbojka, ekipno
- 11. mesto: petanka, ekipno
- 10. mesto: pikado, ženske, ekipno
- 8. mesto: streljanje, ekipno
- 8. in 13. mesto: tenis, moški, posamezno
- 18. in 22. mesto: šah
- 2. mesto: tenis, ženske, posamezno

In ja, tako srčno smo praznovali skupno 4. mesto, da smo si na koncu prislužili skupno 3. mesto. To vsekakor zaslužno, saj sodniki niso upoštevali vseh točk, in sicer rezultatov streljanja z zračno puško.

Ne glede na rezultate in odlično doseženo skupno 3. mesto se moram še enkrat iz srca zahvaliti vsem udeležencem in navijačem z željo nadaljevanja te lepe športne tradicije.

ŠPORTNI POZDRAV!

Andrej Kastelic

90-letne jubilantke

Terezija Žagar

V petek, 13. septembra, nas je v svoj dom dobre volje sprejela Žagarjeva Rezka, ki se je rodila pred devetdesetimi leti, to je 13. 9. 1929. Obiskali smo jo s predstavnicama OORK Birčna vas in krajevne skupnosti.

Ob prijetnem klepetu in obujanju spominov nam je povedala, da se je rodila v Birčni vasi in vse življenje tu ostala. Poročila se je s sosedovim Lojzetom, v zakonu sta dobila dve hčerki in sina. Hodila je v službo v Novoteks, ki mu je bila zvesta tudi vso svojo delovno dobo. Sedaj uživa s svojimi najbližjimi, otroki, vnuki in pravnuki. Želimo ji, da še dolgo ostane tako.

Karolina Zupančič

Pred 90 leti, 27. 10. 1929, se je rodila Karolina Zupančič, ki sedaj živi v Velikem Podljubnu v hiši, ki stoji poleg sinove. Nekaj dni po njenem rojstnem dnevu smo jo s predstavnicama OORK Birčna vas obiskali na njenem domu. Čeprav je njen svet večinoma soba in kuhinja, pravi, da ji ni dolgčas. Želimo ji še veliko zdravih dni.

Majda Meštrić

Predavanje o diabetični retinopatiji – boleznii očesne mrežnice

Jeseni smo s strani Splošne bolnice Novo mesto prejeli ponudbo za brezplačno predavanje o težavah z vidom zaradi različnih vzrokov.

V petek, 13. decembra 2019, sta nam zdravstveni delavki Splošne bolnišnice Novo mesto Marta Blažič in Renata Vovk na poljuden način predstavili

vzroke in posledice bolezni, ki nastane kot posledica delovanja povečane ravni sladkorja v krvi na krvne žile v očesu.

Povedali sta nam tudi, kakšni so znaki bolezni in možnosti za preventivne preglede ter zgodnje odpravljanje težav.

Glavni namen predavanja je zgodnje odkrivanje bolezni in pravočasna napotitev na zdravljenje.

Majda Meštrić

PGD Stranska vas

V našem društvu je bilo leto 2019 delovno in uspešno na vseh področjih delovanja, saj smo izvedli večino izzivov in nalog, ki smo jih načrtovali.

Na območju, ki ga pokriva PGD Stranska vas, smo v preteklem letu sodelovali na šestih intervencijah. V vseh primerih je šlo za požare na travniških oziroma grmovnih površinah, pri gašenju pa je sodelovalo od pet do sedem gasilcev. Usposabljali smo se tudi v Izobraževalnem centru za zaščito in reševanje na Igu, kjer je članica opravila tečaj specialnosti za uporabnika izolirnega dihalnega aparata.

Januarja smo zaključili sanacijo odra in namestili ograjo ob stopnicah, ki vodijo na oder. Nabavili smo intervencijske zaščitne obleke za operativne gasilce.

Februarja smo ekipi pionirjev in mladincev pripravljali na Kviz GZ Novo mesto, tekmovanje je potekalo 9. marca v Dolenjskih Toplicah.

Ekipi članov A in članic B sta se pripravljali na regijski pokal v spajanju sesalnega voda, tekmovanja so potekala v februarju in marcu.

Marca smo v našem gasilskem domu organizirali tradicionalno

meddruštveno tekmovanje v SSV, udeležilo se ga je 9 ekip članov in 5 ekip članic, med njimi tudi tri enote našega društva.

Že naslednji dan smo za otroke organizirali pustno rajanje, ki se ga je udeležilo precejšnje število otrok iz Stranske vasi in sosednjih vasi. 9. marca se je nekaj naših članic udeležilo Regijskega posveta članic gasilske regije Dolenjske v Škocjanu.

Konec aprila smo sodelovali pri varovanju oz. redarstvu na kolesarski dirki za Pokal Marka Kumpa v Stranski vasi. Na predvečer 1. maja smo želeli izvesti pohod, ki bi mu sledilo kresovanje, vendar pa smo morali zaradi slabega vremena pohod odpovedati. Nekaj se nas je kljub dežju družilo ob kresu.

Maja je bila delovna akcija urejanja gasilskega doma in okolice, namestili smo tudi ograjo na zunanjem stopnišču in deske na otroškem igrišču ter uredili orodje in opremo v orodjarni.

Začeli smo se pripravljati na tekmovanja – sektorsko, gasilski avtorally ter pionirsko in mladinsko tekmovanje, ki smo se jih uspešno udeležili konec maja in v začetku junija.

Avgusta smo ekipi pionirk in mladincev pripravljali na tekmovanje iz orientacije, ki je potekalo konec avgusta v Dolenjih Dolah.

Oktober, mesec požarne varnosti, smo izkoristili za temeljito urejanje garaže, orodjarne, dvorane in okolice gasilskega doma. Udeležili smo se sektorskih vaj na Vrhu pri Ljubnu in na Rajnovščah ter se tako dodatno spoznali z opremo in njenim rokovanjem, pa tudi s samo taktiko ob intervencijskem posredovanju.

Pripravili in izvedli smo Dan odprtih vrat, na katerem je v sodelovanju s KORK Birčna vas predstavnica Rdečega križa prisotnim predstavila temeljne postopke oživljanja in pravilno uporabo >>

>> avtomatskega elektronskega defibrilatorja. Dve članici sta krajano merili krvni tlak, krvni sladkor in holesterol. Krajano smo pokazali opremo v gasilskem vozilu in razložili, kako se uporablja. Prikazali smo tudi postopke varnega gašenja. Za otroke smo organizirali gasilke igre, pri katerih so lahko sodelovali tudi njihovi starši.

Skupaj s PGD Mali Podljuden smo naše delovanje in opremo v gasilskem vozilu predstavili učencem podružnične OŠ Birčna vas. Tako smo najmlajšim približali delo gasilca ter pomen našega poslanstva.

V začetku decembra je potekalo ocenjevanje opremljenosti in urejenosti gasilskih domov, gasilskega vozila in gasilske opreme, na katerem smo ugotovili, da imamo vse zelo dobro urejeno.

PGD Lakovnice

V letu 2019 smo veliko delali na preventivi in tekmovanjih.

Skozi vse leto smo izvajali preglede in vzdrževalna dela na opremi našega društva ter tako zagotavljali brezhibnost in uporabnost opreme v primeru intervencij. Kupili smo tudi 5 zaščitnih požarnih oblek.

V sklopu meseca požarne varnosti smo se udeležili praktične vaje sektorja v Malem Podljudnu, pri katerem je sodelovalo 7 naših operativcev. Imeli smo tudi dve društveni vaji. Prva je bila na Cerovcu pri Kasteličevi zidanici, druga pa na Rakovniku pri Jeničevih, kjer je vaja potekala v sodelovanju s sosednjim gasilskim društvom Stranska vas.

Med letom smo imeli eno intervencijo požara kozolca ter bili prisotni pri detonaciji letalske bombe pri Kotarjevi jami. Ravno tako smo sodelovali pri evropski jamarski vaji v Kotarjevi jami s poudarkom na detonaciji bombe, kjer je bilo potrebno zavarovati območje. Organizirali smo prikaz in uporabo prve pomoči v vsakdanji rabi s pomočjo društva Rdečega križa.

Zimski in zgodnji spomladanski čas je bil čas preverjanja usposobljenosti ekip na tekmovanjih v spajanju sesalnega voda. V februarju in marcu so potekala tekmovanja v spajanju sesalnega voda, na katerem so se naši člani A zelo izkazali. Na vseh treh tekmah so osvojili 1. mesta in si s tem prislužili naslov regijskih prvakov. Udeležili smo se tudi tekmovanja SSV v Stranski vasi, kjer smo ravno tako osvojili 1. mesto.

V spomladanskem času so se člani A udeležili sektorskega tekmovanja, ki je potekalo v Dolžu in osvojili 1. mesto. Tako so dosegli 9. zaporedno zmago v sektorju. Prav tako so se udeležili gasilskega

Za zaključek leta smo raznesli koledarje po našem požarnem okolišu. Zahvaljujem se vsem, ki ste nam namenili kakršenkoli prostovoljni prispevek zanj.

Vse aktivnosti so seveda člani društva izvedli prostovoljno, za kar se jim iskreno zahvaljujem. Poleg tega pa najlepša hvala tudi vsem sponzorjem, ki ste nam namenili finančno pomoč, še posebej Svetu KS Birčna vas in Zavarovalnici Sava, d. d.

Z gasilskim pozdravom Na pomoč!

Darja Marjanović,
predsednica PGD Stranska vas Novo mesto

avtorallyja, na katerem so dosegli 7. zaporedno zmago ter se uvrstili na letošnje državno tekmovanje, ki bo v Celju.

V lanskem letu smo se udeležili tudi mladinskega in pionirskega tekmovanja, kjer so naši najmlajši zasedli solidna mesta.

Člani PGD Lakovnice si še naprej želimo biti uspešno delujoče društvo in upamo, da bo še več naših krajanov našlo zadovoljstvo v prostovoljnem delu in nesebični pomoči drugim. Zahvala gre vsem operativnim članom, našim podpornikom in donatorjem, ki pomagata, da društvo uspešno realizira zastavljene cilje.

Z gasilskim pozdravom Na pomoč!

Gregor Hočevnar, tajnik PGD Lakovnice

PGD Mali Podljuben

Člani PGD Mali Podljuben smo leto 2019 pričeli z zborom mladih članov in z občnim zborom članov.

Po končanih zborih smo začeli s pripravami na gasilska tekmovanja. V letu 2019 so se enote in ostale ekipe udeležile tekmovanj na nivoju GZ, sektorja Stopiče ter društvenih tekmovanj. Pohvalimo se lahko z naslednjim rezultati:

- Na občinskem pionirsko-mladinskem tekmovanju 2019 se je tekmovanja udeležila ekipa pionirjev in dosegla 10. mesto.
- Na orientaciji v Dolenjih Dolah so pionirji osvojili 4. in 6. mesto, mladinke pa 3. mesto. Na regijskem tekmovanju v orientaciji v Grobljah so mladinke dosegle 7. mesto.
- Na tradicionalnem gasilskem avtorallyju je ekipa članov B osvojila 3. mesto in si prislužila uvrstitev na državno tekmovanje.
- Ekipa članov B se je udeležila tekmovanj na območju Dolenjske in Bele krajine, ter dosegla odlične rezultate, na sektorskem tekmovanju je dosegla odlično 2. mesto.

Ker se gasilci radi družimo in si med seboj pomagamo, smo se udeleževali vseh srečanj na območju Gasilske zveze Novo mesto. Članice so se udeležile 11. pohoda članic GZS v okolici Trebnjega, veterani pa so se udeležili srečanja v Brusnicah. Članice so se ob koncu leta udeležile proslave ob Dnevu samostojnosti in enotnosti v Zavinku. V oktobru, mesecu požarne varnosti, smo na našem požarnem

območju organizirali sektorsko vajo ter skozi leto imeli 6 operativnih vaj. V letu 2019 nismo imeli intervencije na našem območju.

Prav tako v oktobru je v našem društvu potekal tečaj za prvega posredovalca, ki ga je uspešno končalo 19 naših gasilcev. Med letom so se člani udeležili raznih usposabljanj s področja gasilstva in jih uspešno opravili.

Na področju preventivne dejavnosti smo opravili pregled gospodinskih in društvenih gasilnih aparatov ter opravili pregled hidrantov. Znanje pa smo prenesli na najmlajše s prikazi in predstavitvami v osnovnih šolah.

Nabavljeno je bilo tudi nekaj nove in dodatne opreme za operativno delovanje našega društva.

V poletnih mesecih smo s pomočjo naših članov pripravili teren za asfaltiranje za gasilskim domom med parkiriščem in igriščem ter ga nato asfaltirali.

V jeseni smo zamenjali sprednja vrata v mladinski sobi in v glavni garaži. Po zamenjavi vrat smo znižali pod v glavni garaži, položili keramiko in prepleskali garažo.

V decembru smo obnovili dvorano z izoliranim stropom, uredili razsvetlavo, prebelili in opremili z policami.

>> Pionirji so bili v preteklem letu zelo aktivni, bili so v maškarah, za veliko noč so barvali pirhe in decembra okrasili božično drevo, pod katerim so jih pričakala skromna darila. Najvažnejši dogodek za pionirje je bil tabor mladih gasilcev skupaj z mladimi gasilci iz PGD Šmihel, na taboru so imeli veliko športnih, družabnih in gasilskih aktivnosti.

Že letos aprila smo s pomočjo naših članic in članov očistili celoten gasilski dom, uredili okolico okoli gasilskega doma in z našimi najmlajšimi člani pobrali smeti na našem požarnem območju.

V letošnjem letu bomo skušali obnoviti fasado, kar nam pred-

stavlja veliko finančno težavo. Pri pridobivanju finančnih sredstev se bomo obrnili tudi na vas, spoštovani krajan, ki nas do sedaj še nikoli niste pustili na cedilu. Brez vaše pomoči ne bi bilo gasilskega doma in društva, v katerem je vedno več članic in članov ter vaših otrok – pionirjev in mladincev, ki se udeležujejo gasilskih tekmovanj, se družijo in tako spoznavajo gasilstvo.

Naj leto 2020 mine varno in brez požarov!

Z gasilskim pozdravom Na pomoč!

Marko Staniša, predsednik PGD Mali Podljuben

Tudi lovci občutimo vpliv korone

Lov je najstarejša človekova dejavnost, ki se je oblikovala skozi vso zgodovino človeštva. Bil je sestavni del vsakokratnih družbenih razmer in odraz splošne kulturne ravni.

V svetu so se prostorsko in časovno izoblikovale različne lovske etične norme, ki so sooblikovale odnose med ljudmi ter jih urejale in usmerjale v nenapisane družbene standarde. Tudi sedaj lovci na nek način nadaljujejo tradicijo predhodnih generacij, čeprav smo v svoje delo in ravnanje vnesli nekaj značilnosti časa, v katerem živimo.

V Padežu smo bili tudi v preteklem letu zelo aktivni. V prvi polovici leta smo izvedli večino načrtovanih del v lovišču: zalagali solnice, obdelali lastne krmne njive, pokosili in zbalirali seno, sanirali poškodovane travnike, očistili kaluže, polnili krmilnice za divje prašiče, izdelali sedem novih samostoječih lovskih prež ... Skupno smo opravili 1.135 prostovoljnih gojitvenih ur. V Padežu smo organizirali več strelskih tekem, ki so se jih udeležili lovci – strelci iz naše širše okolice.

Pri izvajanju lova smo največ pozornosti namenili odstrelu divjih prašičev. Načrtovan odstrel 25-ih divjih prašičev je bil presežen za več kot 230 odstotkov. Lov na divje prašiče predstavlja za lovce poseben izziv, saj je znano, da je divji prašič ena od najinteligentnejših divjadi, ki na žalost povzroča tudi veliko škode na kmetijskih površinah. V okviru načrtovanega je bil realiziran odstrel ostale lovne divjadi. Že nekaj let pa nam boginja Diana ni bila naklonjena pri odstrelu medveda, čeprav je ta v lovišču prisoten. Sicer je medved zaščiten vrsta divjadi in se lov nanj izvaja le po odločbi Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano.

Lahko zaključimo, da je bilo preteklo leto za nas lovce, člane LD Padež, zelo uspešno. V letošnjem letu nam zaenkrat žal ne kaže najbolje. Pred razglasitvijo izrednih razmer zaradi epidemije koronavirusa smo uspeli sklicati zbor članov. Po potrditvi programa del smo v lovske vrste sprejeli tudi pet novih članov, ki bodo pomladili članstvo v naših lovskih vrstah.

Na zboru članov smo si zadali cilje, ki pa jih na žalost zaradi epidemije koronavirusa ne bomo mogli v celoti realizirati. Odpovedati smo morali vse načrtovane strelske prireditve. Zaradi prepovedi druženja ljudi smo do nadaljnjega odpovedali tudi rezervacije lovske kočje. Gojitvena dela in gradnja lovskih objektov poteka okrnjeno. Vse to bo pomembno vplivalo tudi na naše prihodke. Upamo, da se bodo v bližnji prihodnosti razmere umirile in da bomo lahko lov, kot našo osnovno dejavnost, izvajali brez omejitev.

Ne glede na situacijo ostajamo optimistični. Tudi letos bomo – kolikor nam bodo razmere dopuščale – gojili lovsko kulturo, ki je sestavni del naše krajinske in narodne istovetnosti, ohranjali našo narodno zavest in varovali naravo.

Lovski pozdrav!

Ladislav Vesel, predsednik LD Padež
Fotografije: **Bojan Gorenc**

ZDRUŽENJE BORCEV ZA VREDNOTE NOB NOVO MESTO,
KRAJEVNA ORGANIZACIJA BIRČNA VAS

Borci na svoji zemlji

S skupnimi močmi smo izvedli veliko večino načrtovanih aktivnosti v letnih smernicah in programu dela naše KO ZB NOB Birčna vas.

Skrbeli smo za vojno grobišče in spominska obeležja NOB v naši KS. Zbor članov je poročilo predsednika in blagajničarke sprejel enoglasno. V razpravi je bil sprejet predlog, da se vzdrževanje okolice spomenika NOB na Ruperč Vrhu uredi dolgoročno preko ustreznega izvajalca, do nadaljnjega pa za košnjo skrbijo Bogatajevi in Golobovi, za spomenik na Tičnici pa bo skrbel Aleš Bogataj z družino. Lani je stroške komemoracije pri spomeniku na Ruperč vrhu prevzela KS Birčna vas. Tudi letos bomo zaprosili KS za kritje stroškov komemoracije ob dnevu spomina na mrtve v spominskem parku NOB na Ruperč Vrhu.

Bili smo na prireditvah po Sloveniji, s katerimi se obuja in ohranja spomin na pomembne dogodke iz NOB. Šli smo v Dražgoše na pohod in proslavo, bili smo na Javorovici, na Lazah, šli tudi po poteh Soške fronte in še kje v sodelovanju z drugimi organizacijami, kot so ZSČ, ZVVS ali SEVER.

V sodelovanju s KO ZB NOB Straža smo organizirali že tradicionalni pohod po poteh spominov in tovarištva in na pohod povabili tudi člane KO Uršna sela in Podgrad. Ob tem smo imeli uro zgodovine za udeležence pri spomenikih NOB med potjo, krajšo slovesnost pri spomeniku v Velikem Podljubnu, potem pa še tovariško druženje.

Strokovno ekskurzijo smo tokrat namenili domoljubni temi: filmu Na svoji zemlji. Udeleženci so se seznanili z življenjem in delom skladatelja Marjana Kozine in filmom Na svoji zemlji ter si ogledali Baško grapo, kjer je bil film posnet. Ogledali smo si tudi nov slovenski partizanski film Preboj.

Tradicionalni obisk članov ANPI in prijateljev italijanske brigade Fontanot, njihovih svojcev in domoljubov je bil pri spomenikih na Ruperč Vrhu, v Jurni vasi in Podgradu.

Spominsko slovesnost ob dnevu spomina na mrtve smo izvedli s skupnimi silami krajanji Birčne vasi in tudi Uršnih sel. Otroci podružnične šole so program obogatili z recitacijami, pevski

zbor Kronce pa z ubrano pesmijo. Govorili sta predsednica sveta KS Majda Meštrič in Darja Marjanovič. Prireditev je povezovala Lorena Bogataj.

Aktivnosti praporščaka so bile vezane zlasti na zbor in prireditev v naši KS pri spomeniku na Ruperč Vrhu in na nekatere slovesnosti v naši bližini. Na decembrski skupščini združenja je Rudolf Bogataj za minule zasluge prejel visoko priznanje ZZB NOB Slovenije.

Naši člani skrbijo za ostarele člane, še posebej svojci, kot je to v dolgoletni praksi. Pomagamo si med seboj po svojih močeh in možnostih. Bodimo si tovariši še zlasti v obdobju, ko je prijatelju prevelik napor, da pride do nas. Pojdimo mi k njemu. Drobne pozornosti in občasni obiski starejših so vedno dobrodošle. Ob dnevu žena, njenem rojstnem dnevu in ob božično-novoletnih praznikih nismo pozabili obdariti naše borke Kristine, ki je preživljala zadnja leta v DSO NM. Decembra lani se je poslovila za vedno, letos pa še Ana Pirnar in Anica Novak. Naj počivajo v miru.

Naša KO Območnemu združenju sporoča predpisane podatke o članstvu in plačani članarini. Denarna sredstva hranimo na skupnem računu ZB, skladno s predpisi.

Ob tej priložnosti se zahvaljujem vsem, ki ste sodelovali pri izvedbi ali se udeleževali naših aktivnosti. Žal nam okoliščine v tem letu niso dovoljevale izvedbe načrtovanih aktivnosti od marca naprej. Po umiritvi virusa in odpravi ukrepov pa bomo spet zaživi.

Predsednik KO ZB NOB Birčna vas

Bogdan MALI l. r.

Odšla je naša krajanka s statusom borke NOB – Kristina Škufca.

Bila je priča tragičnim dogodkom 10. julija 1943 v Velikem Podljubnu, ko je mešana italijanska in belogardistična enota vdrla v vas, presenetila partizane in tri ubila. Pravčasno opozorilo njene sestre je rešilo več partizanov, ki so bili takrat v bližini. Kristina se je vključila v aktivnosti OF in terensko delo, bila je premlada za odhod v partizanske enote. Sodelovala je pri prevozih partizanskih ranjencev v tajne bolnice.

Sprejela je vrednote, za katere so se borili partizani, pridobila status borke in se včlanila v ZB NOV.

V življenju ni imela veliko sreče. Tragično je izgubila tri brate, nesrečno je izgubila moža, dva neuspešna poroda, potem še

Kristina, počivajte v miru

čutil sem, da se poslavlja. Bila je poslednja s statusom borca NOB v naši krajevni skupnosti.

Bogdan Mali

težaven posvojenec. Vsi ti udarci usode so v njeni duši pustili globoke brazgotine. Tolažbe ni bilo veliko, nerazumevajoči in zlobni jeziki ji niso božali ranjene duše. Življenje jo je bičalo, a ona se je po svoje upirala in živela bolj zase tam zgoraj na koncu vasi. Ob vsem hudem sploh ni čudno, da je bila samosvoja in včasih do nekaterih groba. 90. rojstni dan je praznovala še vsa čila in razpoložena, skupaj smo se veselili tega dne. Redki so bili taki trenutki. Ob zadnjem obisku maja lani za njen RD mi je potožila, da ji moči pešajo, počutje slabša,

V UPANJU, DA NAM BO DOVOLJENO, VAS VABIMO NA POHOD PO POTI SPOMINOV IN TOVARIŠTVA

v soboto, 11. julija 2020.

Zbor ob 8.00 uri na Ruperč Vrhu, ob 10.00 uri spominska slovesnost pri spomeniku NOB v Velikem Podljubnu.

Sledi tovariško druženje s prijatelji iz Straže, Uršnih sel in Podgrada.

Tu je najlepše, tu je naš dom!

Borci nadaljujemo s tradicijo. Tudi v letu 2019 smo se podali na vsakoletno strokovno ekskurzijo.

Letošnja tema je bila povezana s prvim slovenskim celovečernim filmom Na svoji zemlji.

Pot nas je preko Ljubljane in Škofje Loke vodila v Baško grapo. Ko smo se čez prelaz Petrovo Brdo prevalili v zgornji del Baške grape, se nam je že zdelo, da smo vstopili na Primorsko. Med potjo smo se seznanili z življenjem in delom skladatelja Marjana Kozine, avtorjem filmske glasbe Na svoji zemlji in V Dolini miru. Ves čas pa smo lahko opazovali prečudovito slovensko zemljo, za katero se je bilo vredno boriti v času okupacije in za katero bi se borili tudi danes.

Po kratkem postanku in kavici, ki nas je dodobra prebudila, smo si v Domu krajanov v Grahovem ob Bači ogledali film slovenskega režiserja Franceta Štiglicja Na svoji zemlji.

Film prikazuje boj partizanov in civilnega prebivalstva na

Primorskem za osvoboditev izpod 25-letne italijanske okupacije. Večina prizorov po scenariju Cirila Kosmača in njegove novele Očka Orel je bila posneta v Baški grapi. Film prikazuje zgodbo od poletja 1943 do maja 1945, ko so partizani osvobodili Trst.

Dan smo nadaljevali s sprehodom po tematski poti Na svoji zemlji. Ogledali smo si tri table, ki prikazujejo prizore iz filma. Prva je bila posvečena prizoru ob kapitulaciji Italije, druga pa prizoru, ko so belogardisti zaprli Tildico.

Po krajšem sprehodu smo si privoščili bograč v kampu Šorli. S polnim želodcem smo se odpravili v središče vasi Koritnica, kjer smo si ogledali še eno tematsko tablo, ki je posvečena antologijskemu prizoru Sezula se bom, ker grem poslednjič po naši zemlji.

Dan smo zaključili z ogledom spomenika NOB, kjer smo se z minuto molka poklonili padlim borcem. Seveda pa nismo pozabili na skupinsko fotografiranje.

Živela svoboda

Maja pred 75. leti je bila na evropskih tleh končana druga svetovna vojna. Končalo se je pobijanje in onesposabljanje vsega živega ter uničevanje mest, vasi, gospodarske infrastrukture.

Zmagovalce je zajela evforija, poražence pa strah. Eni so vpili: »Živela svoboda!«, drugi se spraševali: »Kaj bo pa zdaj?« Svoboda ima veliko obrazov, pojavnih oblik in tudi različnih interpretacij.

Štiri leta nacifašistične vladavine in akcij sil, ki so temu nasprotovale, so v evropskem

Film je v marsikom prebudil čustva pripadnosti slovenskemu narodu in ljubezni do domovine. Spomnil nas je na pomembne vrednote, za katere so nekoč živeli in se za njih borili s krvjo. Spomnil nas je na bratstvo, srečo, na slogo naroda in svobodo. V današnjem krutem, kapitalističnem svetu so te vrednote izgubile na pomenu, saj danes šteje le denar in spodbuja se samo tekmovalnost. Prav zato so tako zelo pomembni pristni človeški odnosi, topel stisk dlani in prijazen nasmeh. Nič od naštetega ni manjkalo na naši ekskurziji, saj lahko mladi le tako zrastemo v dobre, srčne ljudi, ki bodo stopili korak naprej in svet naredili lepši, tak kot je nekoč že bil.

Tjaša Kovačič

prostoru povzročile nesluteno gorje in uničenje. Eni so osvajali, drugi pa osvobajali. Šli so se ofenzive, pa defenzive, pa invazije ... Ljudje so živeli v strahu za življenje in sanjali mir, svobodo. Ko se je končalo, so preživeli občutili olajšanje, osvoboditev. Sovražnik je odšel ali pa prišel, kakor za koga. Odšli so fašisti in nacisti, prišli so komunisti. Zavladali so svobodi. S časom so popuščali svobodi. Vse več svobode, močnejši ego. Nekoč smo rekli »mi«, »naše«, danes vse bolj v ospredje sili »jaz« in »moje«. Najprej sem jaz, šele tam nekje je domovina. Pavček je imel prav, ko je zapisal: »Kako hitro iz rabe so cilji, za katere se mre!« A priborjeno sploh znamo ceniti? Imamo še več, kot smo sposobni porabiti. Svobodni smo! Ali smo res?

Evropa, skupnost svobodnih držav brez notranjih mej omogoča prosto gibanje vsega: ljudi, kapitala, izdelkov, storitev ... Tisti, ki smo v Evropi doma, nam je to gibanje dovoljeno. Ven se gre čez kontrolno točko, nazaj pa tudi. S potnim listom za osebe, živali, tovornim listom za tovor, cerinsko deklaracijo ... Kdor ni Evropejec, je tujec. Tujcem pa je vstop v EU dovoljen pod določenimi pogoji. Če tujec pogojev za vstop v EU ne izpolnjuje, ga ne pustijo v deželo rajskomilo. Ostane pred schengensko mejo, ograjo. Svoboda gibanja tujca je do zunanjega dela ograje, svoboda gibanja pravo- vernih državljanov EU pa je do notranjega dela ograje. Pa se države odločijo ponovno

vzpostaviti kontrolo na svojih mejah. Pa še znotraj države so nevidne občinske meje. Vinograd je tam čez, pa ne smem tja, brez papirjev in razlogov! Še sosedu v trgovino naj ne bi šel. Težko tistim v majhnih občinah. Pa grem po ulicah sodobnih hiš, že vse ograjene parcele kot kletke varujejo lastnika pred nepridipravi in babbavi. Pa kdo je zdaj bolj omejen v gibanju in zakaj?

Sovražnik je na meji, kaj meji, pred vrati, celo med nami. Prišel je virus, nov tiran, zahrbtna stvar. Se tihotapi, ne pozna predpisov, zmoti red pod to nebeško brajdo. Nepovabljen brez karte zna virus priti na nogomet, koncerte, v mesta, zarine se v gnečo, preskoči ograjo ... In razsaja vse naokrog. Se rad pridruži kakšni bolezni in kliče Matildo na pomoč. Davek pobira, en, dva, tri, pa te ni!

Ta koronavirus je udaril SVOBODO direktno v nos! Higiena, zaščita, maska, rokavice, doma bodi, ne hodi nikamor! Je gibanje omejil na nekaj 10 m² stanovanja. Je počistil ceste vseh kolon. Izpraznil gostilne, zaprl šole ... Ne dela se, ogroženo je temeljno gibalno človeštva – denar. In ko bo vse mimo, pride še račun!

Svoboda je kot zdravje. Ko se kaj sfizi, se šele zavemo njene pomembnosti. ŽIVELA SVOBODA!

Bogdan Mali

Voda, vir življenja

Po nekaterih zgodbah so menda Birčno vas imenovali Virčna vas ravno po mnogih izvirih v bližini.

Bo že držalo, saj še danes ponekod voda povzroča težave lastnikom po kletah, na vrtovih, na travnikih ... Tistim v dolini. Tisti na hribu pa so si omislili vaško šterno. Zgradili so jo po prvi svetovni vojni na sredi vasi. Voda se je vanjo stekala s streh štirih bližnjih hiš. Šterna bo kmalu stara 100 let. Več kot pol stoletja je služila svojemu namenu. Še nedavno je bila tam tudi črpalka, nekdo jo je »začasno spravil«. Po prenovi območja ob vaški šterni bi črpalka sodila na svoje mesto. V park vaške šterne.

Krajani so si naredili za svoje potrebe šterne ob hišah, le ob suši so še koristili vodo iz vaške šterne in gnali živali napajati na izvir Vejarja. Ko vaška šterna ni bila več glavni vir vode za krajane, je postala rezervni vir. Zraven so zgradili malo hišico, ki je bila sprva kakšno desetletje mlekarna, potem pa je bila v njej nekaj časa gasilska orodjarna.

Ko to pišem, vsak dan opazujem, kako se opisano okolje vaške

šterne spreminja v bodoče avtobusno postajališče in obračališče. Podrli so mlekarsko hišico, pred tem je šla muzejska oprema gasilcev v GD Stranska vas. Upamo lahko, da bo za vso še potrebno gasilsko opremo (cevi, črpalko, sireno ...), ki jo sedaj Stanko Žagar hrani na dvorišču gostilne Vinski hram, na novi lokaciji ob vaški >>

>> šterni postavljen dovolj velik kontejner zanjo. V preteklosti se je pokazalo, da so lokalni gasilci vedno hitrejši ob intervenciji, če imajo potrebno gasilsko opremo dostopno v bližini.

Kako hitro se vse spreminja, razvija, posodablja. Še včeraj v rabi, jutri v pozabi!

V Birčno vas smo se priselili pred 35 leti. Ves čas gradnje hiše smo morali vodo voziti na parcelo. Narediti smo morali zbiralnik za kapnico, svojo šterno, ki sem jo moral pol leta po vselitvi izprazniti zaradi černobilske katastrofe. Voda naj bi bila radioaktivna. Vodo iz naše šterne še vedno uporabljamo. Veselil sem se akcij, ko smo delali za vodovod. Letos bo minilo 25 let, odkar imamo v Birčni vasi vodovod in mrežo protipožarnih hidrantov. In dvajset let za vodovodom smo dobili še kanalizacijo. Še pred tridesetimi leti smo dobili tudi stacionarni telefon. Vse smo drago plačali in zraven

pridno delali. Vse to je postala javna komunalna infrastruktura, za katero uporabniki plačujemo mesečno račune.

Te dni nam ponujajo odprto optično omrežje RUNE. Korona kriza je pokazala, da se da delati, šolati, kupovati ... tudi od doma. V mojih časih je bila VODA VIR ŽIVLJENJA, danes pa vse kaže, da INTERNET KROJI ŽIVLJENJE.

Kje je to?

Na zadnji strani glasila je izvir potoka Vejar pod Birčno vasjo. Nekoč so vaščani peš z vedri hodili po vodo, živino so gnali napajat, perice so prale perilo. Ohranjeno je zbirno korito in pralno korito. Izvir skoraj nikoli ne presahne, je pa količina pretoka močno odvisna od padavin. V sušnem obdobju je pretok majhen, skoraj neznaten, ob obilnem in dolgotrajnem deževju pa obilen. Voda zna kar bruhati in je bližnji mostiček lani prav razdejala. Tudi dolina pod izviro in višje pod železnico v Birčni vasi in tudi nad njo je ob deževjih polna izvirov.

Mah prerašča dediščino naših prednikov. Res da so časi naravnih napajališč in perišč že zdavnaj mimo, pa vendar: »Ali ravnamo prav, ko take – nekoč dragocene – koticke prepuščamo zobu časa?«

Bogdan Mali

DRUŠTVO UPOKOJENCEV NOVO MESTO - Poverjeništvo Birčna vas

Postali smo rizična skupina. Začasno smo kar doma. Šola zdravja, pohodništvo, pikado, prostovoljna pomoč starejši starejšim bo spet zaživel.

Vse kaže, da je koronavirus prijatelj Matilde in da sta zlasti uspešna v španoviji s pridruženimi boleznimi pri starejših osebah. Že tako so starejši bolj kot ne doma in pri miru, sedaj pa v posebnih okoliščinah sploh lahko uživamo »ljubo doma« kar po ukazu. Zastale so naše skupne aktivnosti, do nadaljnjega lahko obujamo spomine in gledamo stare slike. Ampak bo, nadloga bo ugonobljena, svoboda bo spet zlata, stisk roke in objem zaželen. Naj se to zgodi čim prej. Za zdravje pa vsekakor skrbite sedaj in potem.

Mestna občina Novo mesto je vsaki krajevni skupnosti na svojem območju podarila več deset mask za zaščito pred koronavirusom, ki so bile razdeljene najstarejšim krajanom.

Pohodništvo

Tudi pohodniška skupina je bila lani in do 12. 3. 2020 aktivna že deseto leto. Le en skupen pohod v novo desetletje smo opravili, potem pa STOP. Še 10. obletnice nismo dobro praznovali. Ob četrtkih s postaje v znano ali še neznano smer peš, včasih s svojimi vozili do izhodišča, pa tudi z vlakom. Veliko smo prehodili, poznamo mnogo stezic, kolovozov in poti. Korak smo umirili, izbirali smo lažje in manj zahtevne pohodne poti v naši okolici.

Spoznavajmo Dolenjsko je pohodniška aktivnost že osemnajstih upokojenskih društev z območja Dolenjske in Bele krajine. Tudi DU NM se je lani priključilo in naše poverjeništvo je organiziralo 51.

pohod po naši krajevni skupnosti. Pohodniška skupina je poskrbela za pohodni del, naša vrla dekleta pa za kulinarični priboljšek. Pohodi so vsak tretji torek v mesecu. Vedno ga organizira drugo društvo, razpored je določen vnaprej. Da ohranjamo moči, mi vztrajamo in vabimo tudi druge upokojence med nas.

Pikado

Vsako sredo popoldne se dobivajo pikadisti v GD v Stranski vas in hitro mine ura ali dve v navijaškem vzdušju za svojo ekipo. Pikado ni naporen »šport«, primeren je za vse generacije. Pomembna je natančnost meta malega pikada v krožno elektronsko tarčo, ki registrira in ovrednoti vsak zadetek. Na koncu zmaga tisti, ki prvi doseže točno določeno število »krogov«. Ob vsekakor resni in koncentrirani aktivnosti pa je druženje in tkanje prijateljskih vezi tisto, kar daje zadevi dodatno privlačnost. Kogar to zanima, naj se jim pridruži v sredo popoldne v GD Stranska vas.

Piknik

Tradicionalni spomladanski piknik je pritegnil veliko članov poverjeništvu v Padež. Ekipe že preizkušenih članov se je organizirala in z odliko opravila našo vsakoletno upokojsko veselico. Ekipe se je morala kar potruditi, saj pripraviti vse potrebno za postrežbo s pijačo in jedačo stotnije članov ni mala malica. Pa so uspeli! Ob zvokih harmonike smo klepetali in tudi plesali dolgo v popoldne. Razšli smo se veselih obrazov, zadovoljni in hvaležni organizatorju. Tudi letos naj bo tako.

Majda Meštrić, Stanko Žagar in Bogdan Mali
Slike: Bogdan Mali

Šola zdravja v Birčni vasi

Oktobra 2019 je skupina Šole zdravja z razgibavanji po „METODI 1000 GIBOV“, ruskega zdravnika nevrologa dr. Nikolaya Grishina, praznovala prvo obletnico delovanja.

Naša skupina iz Birčne vasi, ki šteje 16 članic in enega člana, se redno dobiva vsako jutro ob 8. uri na dvorišču pri okrepevalnici »VINSKI HRAM«. Vaje za dobro počutje telesa in duha izvajamo 30 minut na prostem, stoje. Sistematično razgibavamo in razgibamo vse dele našega telesa.

V poletnih mesecih so se nam pri jutranji vadbi pridružili tudi vnuki in vnukinje nekaterih naših članic, med drugim smo imeli

tudi obiskovalki iz San Francisca – 8-letno Lucijo in 7-letno Julijo.

Pohvalimo se lahko s članom naše skupine, ki je v mesecu maju prehodil 900 km dolgo romarsko Jakobovo pot – Camino. Verjamo, da mu je bilo na poti, ki je izredno naporna, v pomoč tudi redna nekajmesečna vadba v okviru naše skupine.

Vsi člani smo dobrovoljni in ugotovljamo, da nam je druženje v veselje, zato se dogovarjamo, da bi pričeli tudi z vadbo pikada in vsaj enkrat opravili pohod na katerega od bližnjih hribočkov, najbolj vabi bližnji 546 metrov visok vrh Sv. Vid na Ljubnu.

Tudi nam je epidemija COVID-19 nekoliko prekrizala načrte in začasno spremenila način vadbe, namreč od marca dalje smo >>

>> prenehali s skupinskim razgibavanjem, kar bo veljalo do preklica omejitev druženja. V vmesnem času se vsak sam trudi, da ohranja rutino vsakodnevne vadbe doma, pri čemer si pomagamo z literaturo, ki jo imamo na razpolago, in mediji (vadba s pomočjo interneta, televizije itd.).

Člani skupine Šole zdravja Birčna vas se medsebojno vzpodbujamo pri vadbi, kot zanimivost pa naj povem, da imamo svojo motivacijsko himno. Zavedamo se, da lahko največ za svoje zdravje vsak naredi sam z zdravim načinom življenja, kamor poleg socialne mreže, pozitivne naravnosti, redne in uravnotežene prehrane spada tudi redna telesna aktivnost. Menimo, da člani naše skupine s svojo vadbo ohranjamo naša telesa gibljivejša in bolj zdrava.

VABLJENI VSI, KI BI ŽELELI ZAČETI. NIKOLI NI PREPOZNO IN V DRUŽBI JE LAŽJE!

Ana Ponikvar

Kontakt: GSM: 041 621 214, e- mail: ankaponikvar@gmail.com

Motivacijska HIMNA skupine (po melodiji »NA ROBLEK«):

ZJUTRAJ TELOVADIMO
VEDNO DOBRE VOLJE SMO
SKUPAJ KAVO SPIJEMO,
CELI DAN PRAV SREČNI SMO.
ČE BOMO TELOVADILI,
BOMO VEDNO ZDRAVI BLI
VSI V ORANŽNO OBLEČENI
BOMO KS BIRČNA VAS POLEPŠALI.

Marjana Golob
fotografije: **Ana Ponikvar**

STAREJŠI ZA VIŠJO KAKOVOST ŽIVLJENJA DOMA – Program Starejši za starejše

Program Starejši za starejše teče v Sloveniji od leta 2004.

Nosilec programa na državni ravni je Zveza društev upokojencev Slovenije, vodja programa pa je ga. Rožca Šonc – predsednica DU Novo mesto.

Vsi starejši v Sloveniji si želijo preživeti starost doma, v svojih lastnih gospodinjstvih. Odhod v dom za starejše je v veliki večini primerov izhod v sili, zadnja možnost, ko nastopi situacija, da v domačem okolju ni več mogoče zagotavljati ustrezne oskrbe.

Bistvo programa je, da starejši prostovoljci obiščemo na njihovem domu vse starejše od 69 let v svoji okolici, jih povprašamo, kako živijo, in jim poskušamo organizirati pomoč, če jo potrebujejo.

Na območju Mestne občine Novo Mesto je število uporabnikov nad 69 let, ki so vključeni v program 2.002. (po pridobljenih podatkih je vseh prebivalcev te starostne skupine 3.880). Večino vključenih (95 %) je članov društva, ostali so drugi starejši (5 %), saj program vključuje tudi nečlane društva.

Program vključuje starejše z območja delovanja društva v Novem mestu ter društev Prečna in Brusnice.

V Krajevni skupnosti Birčna vas, ki šteje 12 vasi, je preko 218 krajanov, ki so starejši od 69 let, kar predstavlja 5,6 % vseh prebivalcev te starostne skupine v MO NM.

Celotno območje pokriva ena prostovoljka.

V svoje vrste želimo pridobiti nove prostovoljce, ki so pripravljeni del svojega časa nameniti prostovoljnemu delu v okviru programa.

Vsi, ki bi se nam želeli pridružiti, se lahko oglasite na DU Novo mesto, Čitalniška ulica 1 ali pokličete telefonsko številko: 07 302 12 40.

Iskreno vabljeni.

Ana Ponikvar

Rdeči križ še vedno rdeče žari

Skozi zgodovino se je pokazalo, da določena skupina ljudi vedno potrebuje pomoč.

RDEČI KRIŽ je bil in je še vedno prvi med prvimi, ko je treba pomagati ljudem v stiski.

Pristop delovanja v Rdečem križu določa 7 temeljnih načel:

- + HUMANOST
- + NEPRISTRANSKOST
- + NEVTRALNOST
- + NEODVISNOST
- + PROSTOVOLJNOST
- + ENOTNOST
- + UNIVERZALNOST

Tudi delovanje Krajevne organizacije Rdečega križa

(KORK) Birčna vas temelji na navedenih načelih. Z močjo humanosti se prostovoljci trudimo in skrbimo, da prisluhnemo socialno šibkim in pomoči potrebim ter za njih izberemo najboljšo obliko pomoči, ki jo potrebujejo.

V naši krajevni organizaciji je 160 občanov, starih več kot 70 let. In prav tej skupini posvečamo največ pozornosti. Že tradicionalno pripravimo srečanje s pogostitvijo za starejše, na katerem s kulturnim programom vedno znova prijetno presenetijo otroci Podružnične šole Birčna vas. Za novo leto starejše obiščemo z manjšim darilom in

Utrinek s srečanja, oktober 2019.

Območno
zdrženje
Novo mesto

Terezija JENIČ iz Stranske vasi

Jožica ILAR z Vrha pri Ljubnu.

Marija HROVATIČ iz Stranske vasi.

voščilnico, ki jo izdelajo otroci podružnične šole pod vodstvom učiteljic. Za njihov trud in prizadevnost se jim iskreno zahvaljujemo.

Skozi vse leto obiskujemo naše krajanke, ki so nastanjeni v

domovih za starejše in drugih inštitucijah. Nekaj varovancev je v Domu starejših občanov Novo mesto.

Predstavniki Rdečega križa in krajevne skupnosti obiskujemo jubilate, 90- in 80-letnike. V imenu RK in KS Birčna vas vsem še enkrat iskreno čestitamo in jim želimo še veliko veseljih in zadovoljnih let, predvsem pa obilo zdravja. V letu 2019 so praznovali:

90 let:

Terezija ŽAGAR iz Birčne vasi in
Karolina ZUPANČIČ iz Velikega Podljudna.

80 let:

Božo Rkman iz Stranske vasi,
Anton VIDMAR iz Birčne vasi,
Marija GOLOB iz Birčne vasi,
Alojzij BARTOLJ iz Dolenjih Lakovnic,
Ljudmila ŠUŠTERŠIČ iz Gorenjih Lakovnic,
Ivan BUKOVEC iz Gornjega Mraševega,
Janez PETAN iz Gornjega Mraševega,
Jožefa PRIMC iz Velikega Podljudna,
Jožefa ILAR iz Vrha pri Ljubnu in
Metod LUKŠIČ iz Vrha pri Ljubnu.

Biti mobilen tudi v jeseni življenja in neodvisen od drugih je želja vsakogar. Zato vabimo starejše voznike na obnovitev znanja cestnoprometnih predpisov, ki vključuje tudi praktično vožnjo s kombijem, ki jo organizira Policijska uprava Novo mesto.

Oktober smo organizirali preventivne zdravstvene meritve in prikaz oživljanja z defibrilatorjem, ki je nameščen na gasilskem domu v Stranski vasi. V bodoče pa bomo organizirali meritve tudi v Malem Podljudnu in na Lakovnicah.

Eno najpomembnejših in najbolj humanih dejanj prostovoljstva pa je **krvodajalstvo**. Zato se vsem krvodajalcem in vsakemu posebej iskreno

Prikaz oživljanja z defibrilatorjem v Stranski vasi.

zahvaljujemo. Hvala za dar, ki rešuje življenja. Vsako leto ob svetovnem dnevu krvodajalstva nekaj krvodajalcev popeljemo na izlet, ki ga organizira OZRK Novo mesto.

Za delovanje KORK Birčna vas prostovoljci vsako leto zbiramo **prostovoljne prispevke** v obliki **članarine** ali **podporne članarine**. Letos nam je epidemija koronavirusa malo otežila delo, zato bomo to naredili takoj, ko bo mogoče. Za vse prispevke se vsem članom in podpornim članom iskreno zahvaljujemo. Hvala tudi KS Birčna vas za sofinanciranje stroškov srečanja starejših.

V letu 2019 je Območno združenje Rdečega križa Novo mesto obeležilo 20-letnico **SKLADA ZA POMOČ LJUDEM V STISKI**. Sklad je bil ustanovljen z namenom zbi-

ranja sredstev delovnih organizacij, podjetnikov, zavodov, obrtnikov in prostovoljnih prispevkov posameznikov. Njegov pokrovitelj je od vsega začetka KRKA, d. d., Novo mesto. Zbranih in razdeljenih je bilo več kot 1.300.000 evrov. Od leta 1999 je bilo tako razdeljenih več kot 43000 prehranskih paketov, 1900 finančnih pomoči, pri nabavi šolskih potrebščin je pomoč prejelo 2143 otrok, razdeljenih je bilo 331 štipendij in organiziranih več kot 80 večjih akcij (obnova in gradnja hiš, pomoč invalidom ...).

Če tudi vi želite prispevati v SKLAD ZA POMOČ LJUDEM V STISKI, lahko to storite z nakazilom na TRR: 0297 0025 9477 202, sklic 00 903002

Mira Rus, KORK Birčna vas

»Sodelujte z nami. Pišite, ustvarjajte, fotografirajte, pohvalite ali grajajte.

Vse to sprejemamo na naš e-mail: sumsekvoj@gmail.com ali osebno pri članih uredništva.«

Podružnična šola v Birčni vasi

Projekti in aktivnosti v šolskem letu 2019/2020

Tudi v letošnjem šolskem letu aktivno uresničujemo cilje veslovenskega projekta Rastoča knjiga. V tem šolskem letu učence spodbujamo k spoznavanju vrednot preko modrosti in doživljanju le-teh z lastno aktivnostjo.

Veliko mero aktivnosti so učenci izkazali na športnem dnevu, ki smo ga izvedli 25. septembra. Poimenovali smo ga Bodimo plesno aktivni. K sodelovanju smo povabili go. Majdo Nemanič, ki ima bogato zakladnico znanja na področju glasbenega in plesnega ustvarjanja ter dela na področju ohranjanja ljudskega izročila v pesmi in plesu. Predstavila nam je svojo obširno zbirko ljudskih glasbil (podkeve, pokrovke, ragljo, strgalo, lončeni bas, ropotulje, lesene palčke, žveglo, piščali ...). Učenci so z zanimanjem prisluhnili zvokom glasbil in jih skušali prepoznati po njihovi barvi zvoka. Nanje pa so lahko tudi zaigrali. V okviru športnega dne je ga. Majda izvedla plesno delavnico. Da pa so plesni koraki stekli bolj po ritmu, so jih spremljali zvoki harmonike, na katero je zaigral Blaž Hutevec. Dan smo preživeli v aktivnem glasbenem vzdušju in vsem bo ostal v lepem spominu.

Športni dan Bodimo plesno aktivni smo izvedli v sklopu projekta Zapojmo v nov dan, ki smo ga izvajali v okviru praznovanj ob 29-letnici Dnevov evropske kulturne dediščine v Sloveniji. V mesecu septembru smo se intenzivno pripravljali na zaključno prireditev v okviru omenjenih projektov. Izvedene aktivnosti smo

predstavili na prireditvi Zapojmo v nov dan, ki je bila 3. oktobra 2019 v telovadnici šole. Učenci so se predstavili z ljudskimi plesi in pesmimi, ki so jih spremljali na ljudska glasbila in bili deležni navdušenja obiskovalcev. Prireditev so popestrili in obogatili krajani, ki so se odzvali na naše povabilo k soustvarjanju prireditve. Nastopale so družine naših učencev, ženska vokalna skupina Kronce, ga. Majda Nemanič in Blaž Hutevec ter skupina Mali

umetniki iz Uršnih sel. V okviru projekta smo pripravili razstavo ljudskih glasbil in starih glasbenih predmetov, ki je bila na ogled po končani prireditvi. Najlepše se zahvaljujemo vsem nastopajočim na prireditvi, še posebno pa ge. Majdi Nemanič in Blažu Hutevcu, ki sta nas večkrat obiskala in popestrila in obogatila naše dejavnosti. V mesecu decembru pa smo izvedli že tradicionalni pravljичni večer, na katerem so se učenci naše podružnice predstavili z

glasbenimi in plesnimi točkami. Gledalce so očarali z glasbeno pravljico (predstavo) Vila Malina. Po končani prireditvi je sledilo druženje ob čaju in sladkih dobrotah z našimi bodočimi prvošolčki, ki jih že z veseljem pričakujemo v novem šolskem letu.

Vse dobro, predvsem pa zdravja, vam želijo učiteljice podružnice Birčna vas.

Marjanca Šoško

Natečaj igraj se z mano

Na natečaju Igraj se z mano sta bila nagrajena Lenart Jakše in Neža Fabijan iz 2. razreda. Neža Fabijan se je udeležila tudi razstave in dogodka v Slovenj Gradcu, ki so ga pripravili za vse nagrajence natečaja. Sodelujoči so se najprej družili in ustvarjali v delavnicah, nato so pomagali pri postavitvi razstave z lepljenjem izbranih likovnih del. Sledila je prireditev, kjer je zbrane zabaval glasbenik Zlatko. Prejela je tudi priznanje in posnela nekaj fotografij. Bilo je zanimivo in lepo.

Šolanje na daljavo

tudi šola v Birčni vasi, tako kot vse šole v Sloveniji, je 16. 3. 2020 zaprla svoja vrata in sameva brez vrveža učencev. Se je pa šolanje preselilo na omrežje in tam še kako živahno poteka. Učenci, starši in učitelji smo se kar naenkrat znašli v za nas čisto novi šoli, šoli na daljavo. Nova situacija nam je zbistrila pogled na to, kaj je v življe-

Teja Kralj Božič, 1. a/p,
Metulj prijateljstva

Jaka Jerič, 1. a/p, Škratova hišica

Jakob Muhič, 1. a/p in Ula Muhič 3. a/p,
Spoznavanje rastlin

nju res pomembno. Stopili smo skupaj in s skupnimi močmi nam je uspelo, da premagujemo tudi to. Sedaj se še bolj zavedamo, kako pomembno je dobro sodelovanje med šolo in domom. Hvaležni smo, da imamo drug drugega, zdravje in vse tiste, včasih že samoumevne stvari. Kako doživljajo šolo na daljavo naši učenci in utrinke njihovih doživetij smo strnili v besedi in sliki ob upanju, da se kmalu spet vidimo v šoli.

Kako je doma?

Doma delati za šolo je zelo zanimivo, saj nikoli ne veš, kaj bo učiteljica poslala. Kakšne bodo naloge? Naloge so težke, kar morajo biti, saj smo 5. razred in mi gredo zelo dobro. Občasno se pojavi kakšna, ki mi ne gre ravno, a jo vseeno rešim, saj mi starši razložijo. Šolsko delo doma ni tako enostavno kakor v šoli. Doma predelaš snov sam, v šoli pa s sošolci in učiteljico, kar je bolj zanimivo. Domače naloge bi bilo lahko malo manj. V šoli je bolj zabavno, med odmori se lahko družiš s prijatelji, doma pa ne morem.

Gal Bartolj, 5. a/p

Izobraževanje na daljavo mi je zelo všeč, vendar pogrešam prijatelje. Rada bi se vrnila v šolske klopi še pred koncem leta. Upam, da bomo lahko imeli poslovilni nastop vsi skupaj. Pogrešam vas vse. A poleg tega se zelo zabavam doma, pomagam staršem in sem pridna. Vesela sem tudi, ker je zunaj sončno vreme, lahko hodimo na pohode in se igramo. Najbolj pomembno pa je, da se imamo lepo.

Sanja Lužar, 5. a/p

Hvaležnost

*Hvaležen sem za jutro,
ki pospremi me v nov dan.
Hvaležen sem za dan, ko sem srečen
nasmejan.*

*Hvaležen sem za zrak,
ki ga diha vsak od nas.
Hvaležen sem za svet,
ki vrti se spet in spet.*

*Hvaležen sem za mamo,
ki poslušča me tam zbrano.*

*Hvaležen sem za sestro,
ki gre z menoj v mesto.*

*Hvaležen sem za brata,
ki z menoj igra kitaro.*

*Hvaležen sem za očeta,
ki me odpelje na zabavo.*

Leon Golob, 5. a/p

Hvaležen sem ...

Hvaležen sem za moje zdravje in zdravje moje družine, znancev in prijateljev. Hvaležen sem za vsakodnevne tople obroke, za topel dom, za ljubezen mojih staršev in toplu oblačila. Hvaležen sem za vse cvetje, ki krasi našo naravo.

Luka Fekonja, 5. a/p

Anže Brdar, 2. a/p, Ustvarjanje za sošolce

Pohod v naravo

V šestem tednu pouka na daljavo smo za učence pripravili športni dan in sicer pohod v naravo.

Na športni dan so se odpravili s starši ali

skrbniki, z brati, s sestrami... Obiskali so bližnje vzpetine, gozdove, jase ... v svojem kraju. Opazovali so z odprtimi očmi in vedoželjno raziskovali naravo. Ob tem so doživeli marsikaj zanimivega in nam to tudi posredovali.

Pripravili smo si vodo, prigrizke in svoje igrače ter izbrali pot pohoda. Najprej smo hodili po travniku in nadaljevali pot po gozdu. V gozdu smo nabrali veliko pogankov. Ko smo prišli do temnega gozda, kateremu mi rečemo »zvetjašček gozd«, sem slišala škripanje dreves, kar je povzročal veter. Pot smo nadaljevali do Stranske vasi. V Stranski vasi smo pot nadaljevali po makedamski poti do travnika, kjer smo opazili srnjaka, ki je tekel skozi gozd. Šli smo čez mostiček proti Cerovcu. Tam smo se ustavili in malicali. Nadaljevali smo pot in z mamico sva opazili male grmičke borovnic. Ko smo še nekaj časa hodili, sem v daljavi zagledala našo hišo. Skoraj se mi je zvrtilo v glavi od tako dolge poti. Ogledali smo si še paglavčke in planinske pupke, potem pa odšli veseli domov.

Lucija Pugelj Siciliani, 2. a/p

Športni dan

Danes me je mami zbudila in mi pripravila zajtrk. Ko sem pojedel, sem se oblekel in smo odšli na pohod. Na pohodu smo bili okoli ene ure, videl sem race, bobrove sledi in veliko ptičev ter metuljev. Hodili smo zraven potoka, v hribe in doline in na koncu smo prispeli do bobrovega jezca. Videli smo tudi bobra. Najprej smo mislili, da je živ, ampak je bil na žalost mrtev. Odšli smo domov. Na pohodu sem se imel dobro in bi ga z veseljem ponovil.

Florijan Hrovatič, 5. a/p

Pohod v naravo

Na začetku pohoda smo se odpeljali z avtom do izhodišča pohoda. Mami je povabila še očija. Ko smo začeli hoditi, je bil na poti samo pesek, nato pa se je začela gozdna pot. Videli smo veliko različnih rož in živali. Končno smo prispeli do vrha, kjer smo si odpočili. Za domov smo si izbrali drugo pot. Ta pohod je trajal kar pet ur. Bil sem zelo utrujen, vendar kljub temu vesel, da sem toliko prehodil in bil toliko časa v naravi.

Jaka Bregar, 5. a/p

Mami

*Mami, hvala,
ker zame skrbiš,
da sem vedno sit in umit.*

*Mami, res hvala,
ker skrbna si mati,
nikoli poškodba ni ostala,
si zmerom zdravnika poklicala.*

*Ko boš bolj stara,
pa name se spomni,
kako je bilo,
ko mladi smo bili mi
in mlada bila si ti.*

Rožle Pirc, 4. r.
(izobraževanje na daljavo)

*V vojni te varuje
in nikoli ne obupuje.
Ko zmanjka, ga dobiš,
pomaga ti, da ne izgubiš.*

(strelivo)
Gal Bartolj, 5. razred

*Brez hišice na hrbtu,
ves je od sline.
S počasnim korakom
po travniku rine.*

(polž)
Ula Muhič, 3. razred

*S špicami se brani,
ker nima niti dve rami.
Nazadnje se v klopčič zviije
in z listjem pokrije.*

(jež)
Jošt Ovniček, 3. razred

*Dolg rilec ima,
se sladko smehlja.
Z rilcem zatrobi,
to je njegov hobi.*

(slon)
Blažka Pirc, 2. razred

Zgodbe iz karantene

Šola sameva

*Zdaj v hudem času šola sameva,
brez otrok je prav zamegljena,
najraje bi kar zaprosila,
da konec naj bo tega virusa,
prav hudo bi zbolela,
če otrok ne bi več videla.*

Julija Šušteršič, 6. b

*Oh, ti karantena
Oh, ti karantena,
zakaj si nas doletela?
V šoli res nič več ne sedimo,
a zato nič manj se ne učimo.*

*Sedaj starši so učitelji postali,
z nami se učijo, preverjajo in nas bodrijo.
Zvonec za odmor nič več ne zvoni,
tudi table brisati nam treba ni.*

*Ko pa zvonec zazvoni,
tete karantene več ni,
v šoli znajdemo se vsi.*

Lana Rajer, 6. b
Birčna vas, 30. 3. 2020

Spoštovani COVID-19!

Pišem vam, da vam postavim nekaj vprašanj in se vam zahvalim. Četudi ste zahtevali veliko smrtnih žrtev, ste močno pripomogli k izboljšanju čistosti ozračja. Ljudje smo bolj previdni, veliko tovarn je ustavilo proizvodnjo, manj prometa je ... Zaradi vsega tega je ozračje čistejše. In to toliko čistejše, da se zmanjšujejo možnosti, da bi ljudje zboleli za raznimi boleznimi kot na primer za astmo, pa še šola je zaprta oz. delamo od doma.

Zanima pa me ... Koliko časa se boste še sprehajali po svetu in koliko žrtev še zahtevate?

Lep pozdrav,

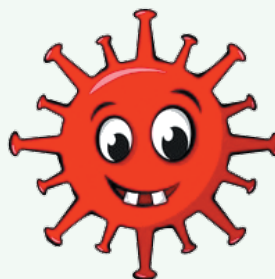
Daša Drašler, 6. b
Petane, 26. 3. 2020

Dragi Covid-19!

Tega ti ne pošiljam zato, da bi se pritoževala nad tem, zakaj si prišel na svet, ampak da bi ti povedala, zakaj je dobro, da si se pojavil. Prvo kot prvo zaradi tebe so zaprli šole, kar je dobro, a tudi ni, saj mogoče bomo podaljšali šolo. Si pa povzročil, da se je onesnaževanje okolja zmanjšalo. Če ne bi bilo tebe, se ljudstva ne bi združila skupaj, da bi preprečevala tvoje širjenje in našla zdravilo. Kakšen je sploh tvoj namen, Virus? Ali je potreben strah? Jaz vsak večer premišljam o tebi, Virus, in me postaja bolj strah. Ampak kakršen koli namen je, vem, da bo po eni strani spremenil svet na boljše.

Lep pozdrav.

Nina Gril, 6. b

Manca Meštrič, 6. a

Otroci so iskra, ki jo moraš prižgati

Misli vodje podružnice Vide Šter ob upokojitvi

Z zaključkom koledarskega leta 2019 je v zaslužni pokoj odšla vodja podružnice, učiteljica Vida Šter, ki je bila na čelu podružnične šole v Birčni vasi skoraj 25 let.

Vido so na delovnem mestu odlikovali dobra volja, čut za medsebojno sodelovanje ter spodbujanje povezanosti, v odnosu do otrok pa zagon in iskanje močnih področij. O svoji karieri v Birčni vasi pa naj spregovori kar Vida sama.

Na podružnično šolo v Birčni vasi sem iz OŠ Šmihel prišla v šolskem letu 1995/96. Takrat je podružnico obiskovalo 94 učencev od 1. do 4. razreda. Postala sem vodja podružnice. Istega leta je bilo prvič izdano šolsko glasilo Podružnice Birčna vas z imenom Mravljice. Začeli smo se odpirati navzven in predstavljati svoje delo in dosežke na Dnevih slovenskega izobraževanja v Cankarjevem domu v Ljubljani, na srečanjih podružničnih šol Slovenije, na območnih in podružničnih gledaliških festivalih, tekmovanjih iz znanja, likovnih in literarnih natečajih, Dnevih evropske kulturne dediščine in Tedna kulturne dediščine Slovenije. Pripravljali smo različne tematske razstave in prireditve na šoli, v kraju in izven. Pridobili smo certifikata in postali Unescova in Eko šola ter vseskozi izpolnjevali njihova načela: Učiti se, da bi vedeli; učiti se delati; naučiti se živeti skupaj; učiti se biti; aktivno udeleževati v lokalni skupnosti in širše; spodbujati in večati ozaveščenost o trajnostnem razvoju; skrbeti za človeka, okolje in naravo.

Veliko manjših korakov je bilo potrebnih, da smo vseskozi izboljševali prostorske pogoje: uredili knjižnico, kabinet, nabavili novo

opremo, učila in didaktične pripomočke, sanirali prisotnost radija, nabavili nova igrala na šolskem igrišču, zamenjali streho, električno napeljavo, uredili centralno kurjavo, kanalizacijo, menjali okna ...

Decembra 2008 smo slavnostno obeležili 100-letnico izobraževanja v Birčni vasi. Ob tej priložnosti smo izdali jubilejno glasilo, pripravili vrsto aktivnosti in druženj z učenci, z nekdanjimi učenci in zaposlenimi, se srečali z učenci in zaposlenimi matične šole, z zaposlenimi na podružnicah pod Gorjanci in predstavniki Društva učiteljev podružničnih šol Slovenije, izmenjali pobude, izkušnje in znanja.

Pogoje dela in prostorske pogoje smo izboljševali vse do leta 2017, ko je bila izvedena celovita energetska sanacija podružnice. Tako smo vsebinam šole, ki jih je bilo in jih je vedno veliko, dodali še obliko, zunanjo formo in s tem bistveno izboljšali pogoje za delo.

Nikoli pa nismo pozabili na dobre medsebojne odnose med učenci, starši in krajani. Družili smo se na različnih delavnicah, na prireditvah ob različnih praznikih, za ključnih projektov, ob koncu šolskega leta. Tradicionalno smo pripravljali Pravljčni večer za učence, starše, bodoče prvošolce in njihove starše ter delovno akcijo Majhen prispevek – veliko darilo. Ob tej akciji smo vsako leto uredili in očistili površine ob šoli in tako povezali učence, starše, stare starše

in zaposlene.

Trudili smo se, da je bila šola edinstven prostor za pridobivanje kvalitetnega znanja, varen in prijeten kraj za otroke, kjer je pravo razmerje med delom in druženjem, kjer učenci najdejo svoje mesto med drugimi, s pomočjo učiteljev najdejo pravo smer, vidijo cilj in prave poti za neizmerno bogastvo idej, ki jih imajo. Vsi smo želeli, da naša šola ni le ena šolska stavba, ampak šola, kjer je vsak učenec pomemben, kjer se vsi med seboj

poznamo in si stojimo ob strani. Učitelji nismo le prenašalci znanja, ampak učitelji, ki si znamo vzeti čas za vprašanja učencev, čas za njihove iskricke, pobude, nove izzive, ponavljanje in utrjevanje, smeh in jok, čas za neizmerno domišljijo ...

Hvala številnim generacijam otrok in zaposlenim na podružnici, s katerimi smo soustvarjali in tvorili uspešno in dobro »zgodbo podružnice«.

Srečno, Podružnica Birčna vas!

Odlomek iz intervjuja:

Kateri je tvoj najlepši spomin na poučevanje?

Lepih, najlepših spominov je veliko. Gotovo pa so me spodbujali uspehi in dosežki učencev, posebno tistih, ki so potrebovali več spodbud pri usvajanju znanja. Številni vidni rezultati na literarnih, likovnih in drugih natečajih na državnem in tudi mednarodnem nivoju so bili tista »smetana na torti«, ki so prinesli nasmeh in iskricke v oči učencev, ko so za svoje prizadevno delo prejeli pohvalo, priznanje, nagrado ...

Kaj boš pogrešala?

Iskrive pripovedi otrok, priprave in učenje prizorov, recitacij za različne prireditve,

skupno prizadevanje za uspešen nastop in veselje ter zadovoljstvo po dobrem nastopu posameznikov in celote, dobro izvedbo projekta, druženje in smeh s sodelavci, izzive in priložnosti, da učenci pridobijo tista znanja, prepoznajo in razvijajo tiste spretnosti, ki jim bodo omogočile kvalitetno znanje in tako prispevale trden kamenček v mozaiku celostnega izobraževanja in srečnega življenja.

Kaj svetuješ našim učencem?

Da so radoživi, radovedni pri pridobivanju znanja, da se pogosto družijo med seboj, da znajo začutiti tudi stiske drugih in jim priskočiti na pomoč. Vse te drobne izkušnje izkustvenega učenja bodo bogatile njih same in druge. Želim, da radi in veliko berejo. V knjigah so shranjena vsa bogastva sveta: preteklost, sedanost,

videnja za prihodnost. Še naprej naj negujejo vrednote in pripadnost domačemu kraju, šoli, državi ter naj se ne bojijo pogledati v svet.

Če bi se lahko še enkrat odločila za poklicno pot, bi izbrala kaj drugega?

Ne, izbrala bi si isti poklic. V njem vidiš otroke rasti, se razvijati, spreminjati ... S tem bogatiš tudi sebe in se »nikoli ne postaraš«. Rada sem delala z učenci in jim posredovala strokovna znanja. Zavedala sem se pomembnosti dobrih medsebojnih odnosov med učenci, zaposlenimi in starši. Ključnega pomena je imeti dober odnos tudi z vodstvom šole in z lokalno skupnostjo. Še vedno me navdihuje misel: »Otroci niso le posoda, ki jo moraš napolniti, ampak iskra, ki jo moraš prižgati.« In sama sem se vedno trudila za to.

Imamo **dve** možnosti

V teh dneh je največkrat tema naših pogovorov novi virus, ki je ohromil cel svet. Večinoma vsi se sprašujemo in čakamo, kdaj nam bodo dovolili iti tudi kam dlje, kot do meje občine, ob tem pa se sprašujemo, kako dolgo še.

Ena možnost je, da nam vse to ohromi življenje, da nas zapre za štiri stene svojih hiš in stanovanj ter se ob tem pritožujemo nad vsem, kar nas je doletelo. Druga možnost pa je, da iz tega stanja potegnemo nekaj dobrega.

V vsakem trenutku življenja imamo vedno ti dve možnosti. Od vsakega posameznika je odvisno, katero stran bo izbral. Iskati boljše možnost v danem trenutku, to prinese v spodbudo in nov zagon. Vsak se lahko

vpraša, kako bom našel novo upanje, kako bom to upanje prinašal tudi drugim ljudem, predvsem pa kako bom s svojimi besedami in dejanji pomagal tudi drugim in nekaj naredil za dobro drugih ljudi. Na koncu je vedno to tisto, kar nas navda z veseljem, zadovoljstvom in srečo.

Velikokrat se sprašujem, kako v naši župniji združiti vse želje, potrebe, hotenja ... Vedno ne more biti vsem prav. Ko se v življenju zavemo, da ni vse odvisno od nas samih, da moramo tudi prepustiti, da Bog naredi tako, kot si je on zamislil, se to izkaže kot najboljša možna rešitev. Naredimo po svojih najboljših močeh in Bog bo gotovo dopolnil in dokončal na najboljši možni način.

Ena velikih preizkušenj v tem času, predvsem za verne ljudi, so zaprte cerkve in spremljanje svetih maš le preko televizije ali socialnih omrežij. Duhovniki smo se poskušali čim hitreje prilagoditi razmeram in se na različne načine približati vernikom. Lepo bo, ko bomo spet prišli skupaj in v cerkvi skupaj molili in peli.

V teh dneh osamitve pa smo pri cerkvi v Stranski vasi izkoristili čas za zaščito pločevine na zvoniku in strehi cerkve. Nekdanji alpinist iz Škofje Loke se sedaj ukvarja z barvanjem zvonikov. Na zvoniku je bil dovolj oddaljen od drugih ljudi, da je lahko popolnoma varno zase in za druge opravljal svoje delo. Mnogi ste opazili njegovo spretnost in neustrašenost, ko je visel na vrvi, plezal po strehi zvonika, prebarval in tako zaščitil streho od vrha križa navzdol. Ko je delo končal v Stranski vasi, se je preselil še na Ljubeno, kjer je opravil isto delo še na cerkvi svetega Vida.

Na koncu lahko zaključim: »Vse je za nekaj dobro!« Želim vam, da vedno izberete drugo možnost.

Igor Stepan, župnik

Ogljični odtis

»Zmanjšajte svoj ogljični odtis in prihranite,« nas nagovarja spodnji del računa za elektriko (GEN-I Sonce). »Poleg varovanja okolja boste z odločitvijo za sončno elektrarno prihranili ...« navaja letak.

Nekoč so kurili le glavno krušno peč, redkokje več peči v hiši. Pa je prišla centralna. V gradbenem dovoljenju za našo hišo je zapisano kurjenje na trda kuriva – premog, drva. Dve desetletji smo kurili drva, potem smo šli na kurilno olje. Je bilo moderno, pa nobenega dela. Še tisti, ki so imeli svoj gozd, so šli na »komot« kurjavo. O dimu smo govorili le, če se nam je kadilo pod okno ali pa pod nos. Dim nad našimi vasi v hladnejšem delu leta je še vedno pogost pojav. Ne kurijo vsi suhih drv!

Obe sliki kažeta Birčno vas leta 2020. V dolini je dimna zavesa, na hribu pa sonce greje, sveti, kuha, pere, lika ... In ti dve mali hišni elektrarni nista niti prvi niti edini v vasi.

Vsi smo za čisto okolje, nihče ne mara onesnaženega zraka, vode, hrane, okolice ... Ja, v praksi mnogi še po starem, nekaj pa že po novem. Pa je to novo res ZELENA ENERGIJA? Mogoče bo čez leta v zobeh kritikov, kot so danes fosilna kuriva in vse, kar povzroča prekomerne izpuste CO₂ v zrak.

Besedilo in sliki: Bogdan Mali

V glavi naše kokoške

Ko sem se kot organizatorka izleta pevcev iz Stranske vasi odločala, kam bi tokrat odšli, sem bila v dilemi. Na novo odkrite lepote Prekmurja so me vlekle tja, strah pa me je bilo, da nam bo zmanjkalo časa, saj smo si želeli ogledati veliko zanimivosti. Pot je dolga, vožnje je veliko. Vsak postanek zahteva svoj čas.

Kljub vsem dilemam je na koncu prevladala želja, da se vendarle odpravimo na pot. Napočil je dan izleta, 25. junij 2019, državni praznik.

Avtobus se je znova napolnil do zadnjega sedeža. Obetal se je lep sončen dan. Lahko rečem, da smo imeli tokrat mednarodno zasedbo, saj so se nam pridružili štirje dijaki iz Španije, ki so takrat bili na izmenjavi preko programa Erasmus + na Kmetijski šoli Grm. To je bilo še posebej zanimivo otrokom, ki so takoj navezali stik z njimi in se celo pot odlično zabavali. Predvsem, ko so eni druge učili svojega maternega jezika.

Prvi del poti smo opravili brez zapletov, z enim samim postankom do cilja v Turnišču. Tam nas je pričakala Majdina prijateljica,

ki nam je z veseljem razkazala cerkev in povedala nekaj zgodovinskih dejstev. Nihče kraja ne pozna bolj kot domačini sami. Ko smo se posedli po cerkvi, ki je danes glavna romarska cerkev v murkosoboški škofiji, smo se kar hitro navadili na značilno govorico teh krajev in z zanimanjem prisluhnili gostiteljici.

Povedala nam je, da Turnišče sodi med najstarejše župnije in božje poti pri nas. Po sodbi zgodovinarjev je bilo tu župnijsko središče za Slovence že kmalu po naselitvi Madžarov, prav gotovo pa okoli leta 1090. Pri 'Mariji na püstini', kakor pravijo Prekmurci, so se radi zbirali romarji že od nekdanj. Prihajali so od blizu in daleč. Pravijo, da se je Turnišče v srednjem veku kosalo z največjimi romarskimi središči v bližnji in daljni okolici. Prvotno se je kraj, kjer stoji turniška cerkev, imenoval črnc, po možu, ki naj bi bil lastnik tega zemljišča. V bližini tega kraja je morala stati stara slovenska utrdba ali turen, zato so naselje imenovali kar Turnišče. V zgodovinskih listinah se kraj prvič omenja leta 1267, ko je bila pred Marijinim oltarjem v Turnišču sklenjena sprava med rodbino slovenskih svobodnjakov Jure ter madžarskimi Haholdi iz Lendave. Konec 14. stoletja so staro romansko cerkev iz opeke predelali v gotskem stilu. Freske v njej so bile narejene 1389 leta in govorijo o zmagi mladega kralja Ladislava, ki je s svojimi madžarskimi podaniki premagal Kumane, ki so vdrli na to ozemlje. V zahvalo >>

>> je dal sezidati veliko cerkev. Najhujše razdejanje je Turnišče doživelo ob vpadu Turkov 1664. leta, ko so božjepotno cerkev do tal požgali.

Danes nas v Turnišču pozdravita dve cerkvi. Večjo in prostornejšo so zgradili v začetku prve svetovne vojne. Vanjo so prenesli bogate baročne oltarje turniške Marije, ki romarjem izprosi blagoslov polj, Božje varstvo pri delu in srečo v družinah.

V cerkvi presenetijo velike in bogato okrašene bandere, ki so jih posamezni cehi darovali cerkvi, s tem pa si pridobili ali zakupili sedeže v cerkvi. Tak način financiranja je tukaj v rabi še danes. Preseneti tudi podatek o velikem številu vernikov, ki se vsako nedeljo udeležujejo svete maše. Ponovno se pojavi misel, da je v krajih, kjer so se Slovenci morali boriti za svoj jezik in svojo kulturo, cerkev imela pri tem veliko vlogo. Ljudje so tam lažje ohranili vero, saj se sled med vero in nacionalnostjo kar nekako izenači.

Ko smo se poslovili od Turnišča, smo imeli krajšo vožnjo do Dobrovnika, kjer so nas prijazno sprejeli v podjetju Ocean Orchids. To je zgolj 10 let staro podjetje s 40 zaposlenimi, kjer na leto pridelajo dva milijona orhidej, ki jih izvažajo širom po Evropi. V lanskem letu so slovenske orhideje krasile celo baziliko svetega Petra v Vatikanu. Poleg pridelave orhidej imajo tropski vrt, ki smo si ga podrobno ogledali. Lastnika podjetja sta s svojo pravo idejo in kančkom sreče, ko jima je prva vrtina dala dostop do geotermalne vode, s katero ogrevajo velike rastlinjake, uresničila svoje sanje. Obiskovalci pa se z njima lahko veselimo tropskih rastlin, ki jih pri nas v naravi ne moremo videti. Tako smo tudi ob tokratnem obisku občudovali vaniljo, ki je v bistvu orhideja, se navduševali nad kavovcem in se čudili sobnim rastlinam, ki v tropskih razmerah dosežejo nepredstavljlivo velikosti. Obvezen nakup orhidej v prijetni prodajalni seveda ni bil izjema.

Pot smo nadaljevali v sam kljun naše kokoši. V Lendavo. Da tod živijo tudi Madžari, so nas prepričevali dvojezični napisi že lep del poti. S soncem obsijana Lendava nam bo ostala v spominu predvsem po prijetni in zanimivi gostilni Lepe Benetke ali Bella Venezia, kjer smo v skoraj muzejsko opremljenem ambientu uporabili zares okusno hrano.

Zadnji in najsajši del izleta smo preživeli na stolpu Vinarium, ki se sredi Lendavskih goric dviga 53,5 m visoko. 360-stopinjski razgled ponuja spektakularni pogled na 4 države. Slovenijo, Avstrijo, Hrvaško in Madžarsko. Nanj se je mogoče povzpeti z dvigalom ali po 240 stopnicah. Seveda smo mi svoj obisk nadgradili s harmoniko ter pesmijo in plesom na vrhu stolpa.

Dan se je počasi prevešal proti koncu. Ker nas je od doma ločilo še več kot tri ure vožnje, smo načrtovan obisk Bukovniških jezer in energijskih točk ob njih pustili za kakšen drug izlet. Škoda bi bilo samo od daleč pogledati jezera, ko pa je tam možnosti za umirjanje živcev, zdravljenje različnih bolezni in težav ter polnjenje baterij več kot dovolj. Seveda pa za vsako točko potrebujemo vsaj 10 minut.

Tako smo polni novih doživetij Prekmurju pomahali v slovo s skromno željo, da se vrnemo še kdaj.

V letu 2020 izleta ne bomo organizirali. Koronavirus nam jo je zagodel tudi na tem področju. Slovenija pa seveda ostaja. Po eni strani skromna, po drugi strani več kot bogata. V svojih nedrjih skriva kotičke, ki jih je vredno raziskati. Lepote in zanimivosti, ki čakajo, da jih bomo obiskali v prihodnjih letih, ko boste pravočasno povabljeni na novo avanturo s pevci iz Stranske vasi.

Andreja Bartolj Bele
Foto: Boštjan Hrovatič

Čebelar Pavel Golob

Brez potu ni medu

Pavel Golob iz Stranske vasi se s čebelarstvom ukvarja že 32 let. Ima tudi blagovno znamko.

Ko pritisnem na zvonec njegove hiše, si ogledam tablico, ki označuje prodajo čebeljih pridelkov, poleg pa oznako, da se s tem ukvarjata Pavel in Marta Golob, kar pomeni, da sta čebelarja oba zakonca.

Čebelnjak

Pavel, oblečen v majico Čebelarskega društva, me najprej popelje do čebelnjaka, ki je videti hkrati moderen in tradicionalen. Čebelnjak je čist in urejen, panji so označeni s številčkami, ki se ustavi pri 36. Ob vstopu v novi čebelnjak obiskovalca pozdravi datum 25. marec 2013. Čebelnjak mu je naredil predsednik čebelarskega društva, Franc Kobe, ki ima doma mizarsko delavnico. Vsi panji so iz lipovega lesa, ki je tudi najprimernejši za panje. Vsi kovinski deli v panju so iz nerjavčnega jekla oz. inoksa. Vidi se veliko vloženega truda, pa tudi denarja. Pavel pove, da prisega na preizkušeno domačo proizvodnjo, ne pa na razne uvoze iz držav nekdanje Jugoslavije. Nikoli mu ni bilo škoda dati denarja za nekaj, kar rad dela, saj če dela rad, hoče delati, kot se spodobi.

V treh panjih so vdelani nekakšni nastavki, ki spominjajo na pipe. Pavel pove, da s pomočjo le-teh izvaja apiterapijo. Gre za vdihovanje panjskega zraka, ki je nasičen s propolisom, torej čebeljim proizvodom s statusom naravnega antibiotika brez stranskih učinkov. Vse skupaj pozitivno vpliva na dihala in pljuča.

Sprednja, zunanja stran čebelnjaka, ki zre proti Vejarju, je svetlo modre barve. Povprašam ga, ali razmišlja o tem, da bi okrasil panjske končnice. Pove, da je tudi o tem že razmišljal, da bi dal panjske končnice natisniti, saj gre za znano ljudsko umetnost, staro dobrih dvesto let.

Ob čebelnjaku je tudi higienski napajalnik za vodo, saj čebele za svoj razvoj potrebujejo ogromno sveže vode.

Nato greva v hišo, kjer ima čebelar shranjene zaloge medu ter ostale pripomočke. Med je po policah razporejen glede na vrsto. Stene krasijo razne fotografije pomembnih obiskov Pavlovega čebelnjaka ter priznanja z ocenjevanj medu. Moje največje zanimanje pritegne ura na obdelanem kosu lesa z motivom satovja in čebele.

Sedem vrst medu

Poznamo sedem vrst cvetlični, lipov, kostanjev, gozdni, smrekov, akacijev in hojin med. Katere vrste je med, je odvisno od odstotka peloda. Če je npr. v medu več kot 40 odstotkov lipe, gre za lipov med. Če gre za različne mešanice, se to deklarira kot cvetlični med. Vrsto medu se ugotavlja z različnimi instrumenti, kajti če je med napačno deklariran, lahko inšpekcija to razume kot zavajanje javnosti. Sam ne prideluje akacijevega medu, saj akacija pri nas ne medu.

Čebelji piki

Pavel pravi, da ga je pičilo tudi že 40 čebel na dan. Pazi le, da ga čebele ne pičijo v obraz, saj tam tudi on zateče. Ima tudi zdravilo. Rokavic ne mara in če bi počasi delal, ne bi do tega prišlo. Ko vleče panje, se lahko zgodi, da čebelo zmečka, zadiši po strupu in druge čebele postanejo agresivne.

Kako poteka leto pridelave medu

Novo leto se začne julija, avgusta za naslednje leto. Takrat je treba čebele nahraniti. Čebele je treba tudi zdraviti proti varoji, pršici, ki je največji sovražnik čebel. Pozimi morajo imeti čebele mir, čebelar poskrbi, da do čebelnjaka ne pridejo žolne ali miši. V panju se začne dogajati marca, ko je zunaj približno 13, 14 stopinj. Med se na tem območju toči od maja do julija. Pavel se spominja, da so nekoč, ko je medila češnja, točili že konec aprila, kar je bilo edino točenje v tako zgodnjem času. Ko ga vprašam, koliko kilogramov medu pridelal, me preseneti z zelo velikim razponom. Pravi, da je iztočil že od 7,5 kg pa kar do 92 kg medu na en panj. Sicer pa iztoči približno 15 kilogramov na panj. Letine ne more predvideti. Lani je češnja medila tako, da si je obetal letino, a zaradi dežja, ki je bil skoraj cel maj, se je stvar obrnila. Tako je moral okoli 200 kilogramov medu porabiti za to, da je nahranil čebele, da so preživele. V skrajnem slučaju se za zimski zalogo uporablja sladkor, vendar je treba paziti, da ta sladkor ne zaide v medišče.

Blagovna znamka

V Sloveniji je približno 204 tisoč panjev in približno 11 tisoč čebelarjev. Trenutno ima blagovno znamko 430 čebelarjev. V Čebelarstem društvu Novo mesto je okoli 120 čebelarjev, dva pa imata blagovno znamko. Za pridobitev le-te je treba izpolnjevati nekaj pogojev, povezanih s čebelnjakom, opremo, vsebnostjo vode. Izpolnjeni morajo biti higienski pogoji v skladu s sistemom HACCP. Vrsto medu določi preglednik čebelarstkega društva, občasnoprivede tudi inšpekcija z Urada za varno hrano, ki v kontrolo vzame vzorec medu. Včasih se je med štel kot zdravilo, danes pa se med šteje kot hrana, zato so potrebni tudi določeni higienski zahtevki. Vsak čebelar ima lahko do 40 panjev čebel, če želi, da ni davčni zavezanec.

Začetki

Pavel je s čebelarstvom začel pred 32 leti. Njegov prijatelj Janez Močnik je imel pri njem stojišče za čebele. Na Ruperč Vrhu pa je imel svak 4 panje. Ko je svak umrl, so panji ostali in tako je Pavel začel s čebelarstvom.

Spominja se, da so leta nazaj ljudje pojedli več medu kot zdaj. Prišli so po deset, dvajset kilogramov medu. Res je tudi, da je med relativno drag. Priporočena cena je objavljena v reviji Čebelar. Pavel pravi, da od vsakega ne bi želel vzeti medu, saj ve, na kakšen način poteka postopek pridelave. Cena enega kozarca medu je pri Pavlu deset evrov ne glede na vrsto.

Najboljši med

Najboljšega medu ni. Na jugu Evrope prisegajo na svetle medove (akacija, lipa, cvetlični), severnjaki na temne (hoja, smreka, gozdni), starejši ljudje prisegajo na kostanjev med zaradi grenkega okusa. V svetu je poznan manuka med, ki ima zaradi zdravilnih lastnosti astronomsko ceno, zahvaljujoč predvsem propagandi. Ugotovili pa so, da ima kostanjev med podobne lastnosti, a žal tega ne znamo predstaviti na tak način. V temnih medovih je več rudnin kot v svetlih. Najbolj sladek je med iz akacije, nima pa cvetnega prahu.

Kupci

Večinoma kupujejo okoliški ljudje. Med je lahko užiten tudi deset let, vendar naj bi se porabil v 2 letih. Zakaj? Ko se kozarec odpira, zapira, se navzame različnih dišav. Pavel zelo skrbi za higieno. Kozarce ne jemlje nazaj, pokrovčki so vedno novi. Ne želi si privoščiti tega, da bi se za robom našla kakršnakoli umazanija.

Dve uri pogovora mineta, kot bi mignil. Ali pa ko bi čebela zamahnila s svojimi krilci. Pavel se je izkazal kot sogovornik, ki svoje delo opravlja s srcem in navdušenjem. Želimo mu, da bi bila vedno meda polna skleda.

Šampiona iz Stranske vasi

Na zemljevid Stranske vasi sta se krepkimi črkami zagotovo zapisala kolesar Marko Kump in atlet Tilen Ovniček, ki sta na izboru za športnika Mestne občine Novo mesto 2019 osvojila 2. in 3. mesto.

V zgodovini novomeškega športa se še ni zgodilo, da bi se tako visoko povzpela kar dva športnika iz iste vasi. Izjemno smo lahko ponosni na naša sovaščana in njune vrhunske športne uspehe, ki jih dosegata tako v državnem kot mednarodnem merilu. Oba mladeniča sta na prvi pogled zadržana in skromna, na treningih in tekmovanjih pa pokazeta veliko srčnost in borbenost, neomajno voljo in željo po vrhunskih rezultatih. Že od začetka njune športne poti vztrajno hodita po poti, ki sta si jo sama začrtala. Ne počivata na lovorikah slave, ampak vedno znova dokazujeta, da zmoreta še bolje. Oba sta neverjetno vztrajna pri doseganju svojih ciljev in se zavedata, da do željenega cilja poti ne vodijo samo naravnost, ampak po številnih ovinkih in nejasnih stranskih poteh, ki ju samo še bolj utrjujejo, tako da uspehi ne morejo izostati. Skromno govorita o svojih uspehih, kot da se jima zdijo samoumevni, pa vendarle se zavedamo, da sta do teh uspehov prišla le z neverjetno vztrajnostjo, trdim delom in močno voljo, čeprav je včasih za uresničitev želja in doseganje zavidljivih uspehov oz. ciljev potrebno tudi malce sreče.

Marko Kump je po treh naslovih najboljšega novomeškega športnika (2009, 2010 in 2015) v tekmovanju za najboljšega športnika MO Novo mesto 2019 zasedel drugo mesto. S kolesarstvom se je začel ukvarjati pri svojih 12. letih leta 2000, že

zelo kmalu je začel nizati odlične rezultate v mlajših kategorijah. Sledili so uspehi v kategoriji kolesarjev do 23 let ter seveda v najprestižnejši kategoriji članov.

Je specialist za zaključke s šprintom, zaradi česar je tudi dobil vzdevek dolenska puščica. Ker je kolesarstvo ekipni šport, se celotna ekipa podreja tistemu, ki je v tistem trenutku najboljši, ali komur konfiguracija proge najbolj ustreza. Poleg vloženega dela je pomembna tudi dnevna forma, ko po navadi že zjutraj občutiš, koliko si sposoben narediti. Zelo pomembno je tudi dobro sodelovanje v ekipi, pa seveda veliko sreče. V bistvu se morajo vsi ti dejavniki zelo dobro uskladiti, da je rezultat na koncu izjemen. Vsaka dirka je po svoje zahtevna, saj jo težko naredijo kolesarji sami – z različnimi taktikami, načinom vožnje, preračunljivostjo ... Seveda z vsako dirko kolesar postane zrelejši in bolj izkušen. Nikoli pa Marko ob svojih uspehih ne pozabi omeniti svoje ekipe, s katero je dosegel vse vrhunske rezultate. To je samo ena od njegovih izjav: »Fantje iz ekipe so danes opravili pet urno izjemno delo in tako rekoč od starta do cilja kontrolirali potek dirke, sam zaključek pa izpeljali naravnost fenomenalno. Zahvala za zmago gre tako prav njim. /.../ Moram priznati, da sem si ob prečkanju ciljne črte kar oddahnil. Nekako ti potem, ko jim (fantom iz ekipe) vse to poplačaš z zmago, pade neko breme z ramen.«

Na evropskih in svetovnih prvenstvih se je vedno pokazal v dobri luči, a za vrhunski rezultat žal ni imel sreče. Da gre res za vrhunskega kolesarja, enega najboljših v KK Adria Mobil, priča tudi dejstvo, da je po njem poimenovana kolesarska dirka za mlajše kategorije, ki poteka prav v Stranski vasi – Dirka za Pokal Marka Kumpa.

Vir www.sport-znm.si

Markovi največji dosežki (2005–2020):

- 7 etapnih zmag na dirki na Kitajskem Tour of Qinghai Lake (2016 in 2015)
- zmagala na Velothon Stockholm (2015)
- 3-kratni zmagovalec dirke Ljubljana–Zagreb (2019, 2015, 2012)
- 2 zmagi na etapah Dirke po Sloveniji Tour de Slovénie (2015, 2009) in na etapah Dirke po Hrvaški Tour of Croatia (2019, 2015)
- 2. mesto na dirki Brussels Cycling Classic (2017)
- 2-kratni zmagovalec dirke Beograd – Banjaluka I (2015, 2012)
- 2-kratni zmagovalec dirke za Pokal Poreča Porec Trophy (2015, 2007)
- 2-kratni zmagovalec dirke GP Adria Mobil (2019, 2015)
- Rumena majica – Skupni zmagovalec dirke GC Tour of Malopolska (2015)
- zmagovalec Dirke po Flandriji za kolesarje do 23 let (2010)
- dobitnik zelene majice (vodilni v točkovanju dirke) na dirkah Tour of Qinghai Lake (2015), Tour of Azerbajdžan (2015), Cycling Tour of Bihor – Bellotto

Najpomembnejši Markovi dosežki v številkah (2005–2020):

- tekmoval je na 641 dirkah, na katerih je dosegel 39 zmag, od tega 17 na profesionalnih dirkah
- bil je dvakrat udeleženec na Evropskem mladinskem prvenstvu ter enkrat na svetovnem mladinskem prvenstvu, kjer je zasedel 6. mesto
- enkrat je tekmoval na Evropskem prvenstvu kolesarjev do 23 let in trikrat na Svetovnem prvenstvu kolesarjev do 23 let, kjer je leta 2009 zasedel 6. mesto
- dvakrat se je udeležil Evropskega in Sve-

tovnega prvenstva v članski kategoriji

- bil je 2. na Sredozemskih igrah leta 2009.

Tilen Ovniček je bil prvič v konkurenci za naslov najboljšega športnika MO Novo mesto in povzpel se je kar na 3. mesto. Z atletiko se je začel ukvarjati bolj za zabavo pri svojih 11. letih leta 2011. Dve leti kasneje se je že pričel spopadati s težkimi in fizično zelo napornimi treningi in že takrat razumel, kakšen šport je atletika – krut in neizpros. Vedno je želel trenirati več kot ostali in prav to je bil ključ, da je hitreje napredoval. Že pri 17. letih je dobil prvo povabilo v reprezentanco in zaradi poškodbe tekmoval z neznosnimi bolečinami, pa vendarle je bila to velika izkušnja. Na hitrejši in boljši napredek je zagotovo vplivala tudi zamenjava trenerja leta 2016 in uspelo mi je priti na še boljši nivo kot pred poškodbo. Na zimskem državnem mladinskem prvenstvu Slovenije 2016 je v teku na 60 metrov z rezultatom 7.01 popravil kar 16 let star klubski rekord AK KRKA. V tem obdobju je istočasno tekmoval v kategoriji mladincev U20, v kategoriji članov U23 ter seveda med člani. Z vsemi vrhunskimi rezultati se je pov-

zpel prav na vrh ČLANSKE atletike in kmalu postal stalni član slovenske reprezentance v tekih na 60 in 100 metrov ter v štafeti 4×100 m. Na državnem dvoranskem prvenstvu 2019 je bil Tilen junak dneva, saj je že v kvalifikacijah dvoranskega prvenstva na 60 m s časom 6.91 napovedal kandidaturo za zmago, v finalu le še izboljšal čas na 6.90 in zmagal, hkrati pa tudi izenačil svoj osebni rekord. Ta rekord je z rezultatom 6,83 in 1. mestom izboljšal na letošnjem dvoranskem prvenstvu, kar hkrati pomeni izenačen klubski rekord za mlajše člane.

Na članskem atletskem pokalu Slovenije 2019 je spet opozoril nase, saj sta v teku na 100 metrov s klubskim kolegom z enakim izidom 10,66 dosegla dvojno zmago, osebni rekord in krepko prehitela vso konkurenco. Sezono 2019 je Tilen zagotovo okronal še z naslovom državnega prvaka v teku na 100 m v članski konkurenci.

Njegovi osebni rekordi so res zavidljivi:

60 m: 6,83
100 m: 10,66 (10,59 s prevelikim vetrom)
200 m: 22,04
štafeta 4 × 100m: 40,54

Tilnovi največji dosežki (2014–2020):

- 2-kratni državni dvoranski prvak v teku na 60 m (2020, 2019)
- državni prvak v teku na 100 m (2019)
- 1. mesto v teku na 100 m na članskem atletskem pokalu Slovenije (2019, 2017)
- 1. mesto v teku na 100 m na prvenstvu Slovenije za mlajše člane (2019)
- 2. mesto v štafeti 4×100 m na Balkanskem atletskem prvenstvu (2017)
- 9. mesto v teku na 100 m na Evropskem prvenstvu atletskih reprezentanc (2019)
- državni prvak s štafeto AK Krka 4×100 m

Najpomembnejši Tilnovi dosežki v številkah (2014–2020):

- 44 tekov na 60 metrov v državnem in mednarodnem merilu
- 64 tekov na 100 metrov v državnem in mednarodnem merilu
- 23 tekov na 200 metrov v državnem in mednarodnem merilu
- 1. mesto v teku na 60 m na mednarodnem atletskem

mitingu v Udinah (2018), ter v teku na 100 m v Novem mestu (2018)

- 2. mesto v teku na 200 m na Mednarodnem atletskem mitingu – Memorial Vučko (2019), v teku na 100 m na atletskem pokalu Slovenije (2017) ter v teku na 60 m na dvoranskem državne prvenstvu (2018)
- 3. mesto v teku na 60 m na mednarodnem atletskem mitingu v Udinah (2019) ter na troboju reprezentanc Slovenije, Hrvaške in Srbije (2020)
- udeleženec Univerzijade 2019 v teku na 100 m
- rekorder AK Krka na 60 m (2016)
- klubski rekordi AK Krka v štafetnih tekih 4×100 m, 4×200 m in 4×300m

Pri doseganju vseh teh vrhunskih rezultatov ter napornih treningih jima družina vseskozi stoji ob strani, ju spodbuja in podpira. Seveda pa za njiju vedno stiskajo pesti prijatelji in ostali navijači. Srečno in veliko zavidljivih uspehov jima želimo tudi v prihodnje.

Darja Marjanović

ZA VAREN DOM

Varnost premoženja

Policisti Policijske postaje Novo mesto želimo vsem prebivalcem na našem območju zagotavljati visoko stopnjo varnosti. Veliko pozornosti in ukrepov namenjamo prav sodelovanju z lokalnim prebivalstvom, saj smo prepričani, da lahko le skupaj dosegamo cilje in se prilagajamo spremenjenim varnostnim razmeram.

Ugotovljamo, da se varnostne razmere sicer počasi, a zane-

sljivo izboljšujejo. Na policiji smo sprejeli vrsto ukrepov z namenom učinkovitega odkrivanja in preprečevanja kaznivih dejanj in drugih kršitev, ki so za ljudi najbolj moteče. K ugodnim varnostnim razmeram na območju krajevne skupnosti ste gotovo prispevali tudi krajani, saj opažamo, da upoštevate naše nasvete, kako se izogniti nevarnim situacijam, in nas obveščate o vseh motečih dejavnikih.

Naše izkušnje kažejo, da so dobri sosedski odnosi najboljši »alarm in varnostnik«, ki zelo učinkovito odganjajo nepridi- >>

>> prave. Pogovor s sosedi, zaupanje in druženje so prijetni že sami po sebi, če pa bomo na sosedovo hišo popazili tudi v času njihove odsotnosti, je prijetno bivanje v soseski zagotovljeno.

Da bi kar najbolj zmanjšali tveganje za vlom v hišo, vam svetujemo, da ob odhodu od doma zapirate vsa okna in zaklepate vrata, tudi takrat, ko se z doma odpravite le za kratek čas. Pri odhodu za daljši čas svetujemo, da poprosite svojega soseda, da popazi na vaš dom. Dragocene predmete, nakit, denar in dokumente hranite na varnem mestu. Bančne kartice in PIN-kode hranite ločeno.

Policisti se zavedamo, da gre pri vlomih in tatvinah za kazniva dejanja, ki pomembno vplivajo na občutek varnosti, zato preiskovanju in preprečevanju teh dejanj namenjamo še dodatno pozornost. Prepričani smo, da bomo v sodelovanju z vami še bolj učinkoviti in nam bo uspelo ohranjati mirno in varno okolje v vaši krajevni skupnosti.

Če v vašem okolju opazite sumljiva vozila in neznanca, ki si ogledujejo stanovanjske hiše ali druge objekte oziroma menite, da gre za osebe, ki bi se lahko pripravljale na izvrševanje kaznivih dejanj, nas o tem takoj obvestite na številko 113 ali telefonsko številko Policijske postaje Novo mesto (07) 33 27 400. Sporočite nam registrsko številko vozila, znamko in smer, kamor so se neznanca odpeljali. V primeru, da ugotovite, da je bilo v vašo hišo vlomljeno, do prihoda policistov ničesar ne premikajte in ne pospravljajte, da ne boste uničili koristnih sledi, ki bi lahko pripomogle k odkritju storilca. Policisti se bomo odzvali in ukrepali v skladu s pristojnostmi.

Da bi kar najbolj zmanjšali tveganje za vlom in tatvino, vam svetujemo, da:

- pred vhodnimi vrati namestite ustrezno razsvetljavo;

zelo priporočljiva je senzor-ska luč,

- pred odpiranjem vrat pogledate, kdo je obiskovalec, in neznanca ne spuščajte v hišo; v primeru, da želite nasilno vstopiti, nas takoj pokličite na številko 113,

- se vsiljivim osebam, ki bi postale nasilne, odločno uprite, glasno govorite, da pritegnete pozornost sosedov in po potrebi pokličite na pomoč.

Za prometno varnost smo odgovorni vsi

Skozi vašo krajevno skupnost vodi cesta, ki jo uporabljajo številni vozniki, tudi za dostop iz Bele krajine v Novo mesto, zato je varnost najbolj ranljivih udeležencev v prometu – pešcev in kolesarjev – še dodatno izpostavljena. Policisti ugotavljamo, da se vsi udeleženci v prometu še vedno ne zavedajo svoje odgovornosti. S prehitro in tvegano vožnjo, pogosto pod vplivom alkohola, ogrožajo svoja življenja in življenja drugih udeležencev v prometu. Vse udeležence v cestnem prometu pozivamo k doslednemu upoštevanju cestnoprometnih predpisov. V poletnih mesecih, ko je promet gostejši, na cestah pa veliko več kolesarjev, motoristov in pešcev, pa naj bo poleg upoštevanja predpisov vodilo tudi strpnost vseh udeležencev v prometu.

Za vsa vprašanja in pobude, ki se nanašajo na varnost, vam je vedno na voljo vaš vodja policijskega okoliša Ladislav Marentič. Pokličete ga lahko na telefonsko številko ali mu pišete na elektronski naslov.

Kontakt za občane:

PP Novo mesto, Ljubljanska cesta št. 30

Tel: 07/3327400

ladislav.marentic@policija.si

Pomočnik komandirja PP Novo mesto

Andrej Štefanič

andrej.stefanic@policija.si

ANONIMNA ŠTEVILKA 0801200

Naša poštarica

Nekoč, pred davnimi časi so poštarji v poštarški uniformi, v poštarški torbi nosili pošto in peš obhodili naše vasi.

V vsakem vremenu, vsak dan v delovnem tednu. Bili smo jih veseli, čakali smo pisemca, Dolenjski list ob četrtkih, na koncu meseca pa upokojenci denar – pokojnino. Imeli so svoj hit: »Poštar zvoni le dvakrat, in če mu vrat ne odpreš ...«

Odkar so iznašli besedno zvezo »ženska kvota« pa tradicionalne moške poklice vse bolj prevzemajo ženske. Nekaj let je že minilo, ko nam je pošta še dostavljala poštar Andrej. Postaven, prijazen fant z belokranjskim naglasom. Nasledila so ga mlada, čedna dekleta s pošte Novo mesto 8102.

Epidemija Šumovce ni ustavila. Ker nismo mogli fizično na pošto, smo intervju izvedli po e-pošti. Vodja enote, ga. Katja Cesar, je za naše bralce navedla nekaj podatkov in opisala delokrog njihove enote s sedežem na Šegovi ulici.

Kako velik teren pokrivete in kolikšen je obseg vaše dejavnosti? Kaj vse delate?

Pošta – enota 8102 – pokriva teren 4 krajevnih skupnosti v Mestni občini Novo mesto. Opravljamo sprejem, razvrščanje in odpremo pisemskih in paketnih pošiljk, predvsem pa izročamo pošiljke hitre pošte. Sprejemamo razna vplačila,

pologe, prodajamo razno blago. Delamo za Novo KMB (dvigi, pologi, vplačila položnic). Delamo tudi za Loterijo Slovenije (prodaja srečk, vplačila loto listkov, viking lotto, 3 x 3) in Športno loterijo (vplačila stav, srečke).

Nekoč je pošta imela monopol, še pred dobrimi 100 leti se je prevažala s poštними kočijami. Koliko pošte se dandanes še nabere glede na vse večji obseg e-pošte in e-poslovanja prebivalcev in podjetij? Kaj pa e-nakupi in dostava kupljenega? Je v porastu?

Z izgradnjo dolenske in belokranjske železnice je pošta potovala v posebnih poštinih vagonih, kasneje posebni vagoni niso bili več potrebni. Medkrajevno pošto dostavljamo na več načinov, pripeljejo jo nam in tudi odpeljejo oddane pošiljke in pisma. Mi jo razvažamo z avtomobili, motorji, skuterji in tudi peš. Tudi monopola ni več, danes smo na trgu v hudi konkurenci z mnogimi podjetji, ki dostavljajo stvari na dom. Pisemca so redka, veliko je paketov. Dostava kupljenega spleta je v porastu. Nekaj zaslužimo s prodajo raznih stvari, prodajamo tudi vstopnice za Eventim, pri nas lahko kupite bone za Terme Krka, virtualne kartice za polnjenje mobilnih računov. Prodajamo kuverte, paketne embalaže, voščilnice, sveče, knjige, revije, celo zastave ...

Koliko poštarjev oz. poštaric dnevno razvažajo pošto in s katerimi izzivi se pri tem srečujete?

Pošiljke, naslovljene na naslovnike na našem terenu, tudi dostavljamo naslovnikom. To delo opravlja ena oseba – dostavljalec z avtomobilom. Dostavo opravimo tudi poleti s posebej prirejenim skuterjem, sicer pa so dostavna vozila na električni pogon, so tiha in ne onesnažujejo okolja. Če smo vsi na delu in zdravi, se delo opravi tekoče; če so porodniške, bolniške, dopusti, uvajamo nadomeščanje, nadure. Koronavirus je močno okrnil našo ekipo.

Predstavljamo vam sedanjo poštarico, gospo Saro, ki z avtom na zelo tihi električni pogon razvažajo pošto od hiše do hiše po njej znanem zaporedju in tako opravi svojo službo.

Le včasih še pozvoni, da vroči pomembno uradno pisanje ali vrednostno pismo, paketno pošiljko.

Naši bralci bi radi vedeli kaj več o vas. Kje ste doma, kje ste odraščali?

Prihajam iz Črnomlja, odraščala sem v Novem mestu. Imam družino, hčerko.

Koliko časa že dostavljate pošto v naše vasi? Ali že veste, kje kdo stanuje? Poznate primke, naslove?

Na tem terenu delam od začetka januarja leta 2020. Vem, kje kdo stanuje, najbolj so mi poznani naslovi in nato priimki.

Opišite nam vaš delovni dan.

Začnem ob 6. uri. Najprej si razporedim pošto po naslovih, zložim reklamne letake, prevzamem pakete, prevzamem vozilo in vanj zložim pošto, pakete, reklamne letake. Pričnem razvoz tako, da začnem ob 8. uri na Mrvarjevem hribu, nadaljujem v Škrjančah in Boričevem, sledijo Birčna vas, Stranska vas, Jama, Gorenje in Dolenje Lakovnice, Rakovnik in Rajnovšče. Končam predvidoma ob 13. ali 14. uri z razvozom in dostavo po hišah. Včasih se dostava zavleče, na kar vplivajo vreme, količina pošte in paketov. Vrnem se na sedež enote in tam naredim obračun

in končni zaključek dela. Dnevno prevozim približno 55 km. Službo končam ob 14. ali 15. uri.

Ali lahko v odstotku ocenite, česa razvozite več – redne pošte ali reklamnih letakov? Vsekakor reklamnih letakov! Kaj vas najbolj ovira pri dostavi po hišah v naši krajevni skupnosti?

Priti moram do nabiralnika in vanj dostaviti pošto, časopis, reklamne letake, ovira je, če na nabiralniku ni nalepke. Nekaj hiš je odmaknjenih od ceste in dovoz pozimi v snegu in ledu ni mogoč. Pot opraviš peš. Lažje bi mi bilo, če bi bili poštni nabiralniki bolj dostopni,

bližje cesti, stran od psov. Poštni nabiralnik brez strehe v dežju zmóči pošto in reklamne letake. Rešitev naj ustreza enostavni dostavi in varni hrambi pošte do prevzema naslovnika. Pri dostavi paketov z odkupnino dostikrat nimam dovolj drobiža za vrnitev razlike, zato bi želela, da stranke pripravijo točen znesek odkupnine, za kar bi jim bila zelo hvaležna.

Šum sekvoj našim poštnim delavcem in delavkam želi uspešno delo tudi v prihodnje.

Bogdan Mali

Kako dolgo še

Zimsko jutro je. Hodim po gozdu, ki obdaja našo vas.

Sončni žarki mi skozi drevesno krošnjo pošiljajo energijo. Vonjam nedolžno jutro, slišim lajež psa, kikirikanje petelina ... zvok vasi ...

Razmišljam, kako dolgo še bo trajala ta idila. Ni veliko krajev, kjer še obstajajo takšna jutra. V daljavi se sliši zvok motorne žage, hrup avtomobilov, vlaka ...

Marec je. Zopet hodim po isti gozdni poti z na videz enakim vonjem vasi in narave, toda to je samo videz. V zraku je čutiti nevidno silo, ki se je prikradla od nekod. Pravijo, da se tej nevidni mali stvari pravi koronavirus.

Razmišljanje o tem, kar se dogaja na tej naši Zemlji, mi je vzpodbudila ta mala nevidna stvar.

Najbolje je, da v slabi stvari skušamo poiskati kaj dobrega. Veliko je bilo napi-

sanega, a mislim, da je večina ljudi začela razmišljati globlje. Spoznali smo, da smo samo ene majhne razmišljujoče figure. Upam, da bomo spoznali, da naš svet tvorijo majhne stvari, ki jih moramo znati najti in jih pustiti, da opravljajo svojo vlogo, ki jo imajo, pa naj bo to mah v gozdu, marjetica na travniku, drevo na vrhu hriba ...

Pustimo živeti vsem živim bitjem, ki nas obkrožajo, saj je bila vsaka rastlina ali še tako majhna živalca v ta svet poslana z namenom.

Veliko bolj ali manj pametnih in nespametnih besed je bilo izrečenih na temo virusa. Morda zveni čudno, toda ta virus nas je tudi zblížal, skratka spremenil naše odnose.

Se bomo ob tem naučili drug drugemu odpuščati in se spoštovati? Kaj nas bo ta situacija naučila?

Majda Meštrić

Kje je to?

Mnogo je koticikov v naši okolici, v katere ne zahajamo vsak dan ali pa tudi nikoli. In ko vidimo sliko, se vprašamo: »Kje pa je to?« Odgovor najdete na notranjih straneh.

Ob tej priložnosti povabimo vse bralce Šuma sekvoj, da s svojimi fotografijami obogatite poznavanje naše okolice. Poslikajte skriti, vam ljubi koticček, in nam pošljite kratek opis, kje se nahaja. Morda boste s tem razveselili marsikoga in ga s svojo fotografijo povabili na sprehod.

Foto: Bogdan Mali

ŠUM SEKVOJ - GLASILO KRAJEVNE SKUPNOSTI BIRČNA VAS

Glasilo ureja uredniški odbor: urednica: **Karmen Jenič**, člani: **Bogdan Mali, Darja Marjanović, Majda Meštrič, Vida Šter.**

Jezikovni pregled vodilnih člankov: **Karmen Jenič.**

Glasilo je natisnjeno v 600 izvodih. Grafična realizacija: Tomograf Novo mesto.

Fotografija: **Bogdan Mali in krajani.**

Naslov uredništva:

Birčna vas 1,

Novo mesto

sumsekvoj@gmail.com